

Briselē, 2026. gada 30. janvārī
(OR. en)

5848/26

JAI 124
FRONT 23
RELEX 120
ASILE 11
MIGR 30
CRIMORG 28
COSI 19
ENFOPOL 25
COMIX 29
CH
IS
LI
NO

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 30. janvāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 45 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI Eiropas patvērumā un migrācijas pārvaldības stratēģija

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 45 final.

Pielikumā: COM(2026) 45 final

Briselē, 29.1.2026.
COM(2026) 45 final

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģija

1. IEVADS

Migrācijas īstenošana ir un arī turpmāk būs politiska prioritāte. Iedzīvotāji sagaida, ka migrācijas un patvēruma politika būs taisnīga un stingra, tāda, ar kuru efektīvi pārvalda migrāciju un kas joprojām atbilst Eiropas vērtībām.

Pamatojoties uz pēdējos gados panākto stabilo progresu, Eiropas Savienība tagad sāk jaunu posmu. Komisija un dalībvalstis ir cieši sadarbojušās, lai **samazinātu neatbilstīgu migrāciju un uzlabotu migrācijas pārvaldību**. Ar Migrācijas un patvēruma pakta ("pakts") ieviestās kombinētās reformas, kas līdzsvaro solidaritāti un atbildību, pārliecinošu migrācijas diplomātiju un efektīvu operatīvo sadarbību Savienībā un ārpus tās, ir devušas rezultātus, jo īpaši kopš 2023. gada pakāpeniski samazinot neatbilstīgo iecelotāju skaitu ⁽¹⁾.

Eiropas Savienības pieeja migrācijas pārvaldībai ir neaizstājama, lai piepildītu iedzīvotāju cerības, tāda, ar kuru ES pierāda, ka spēj **novērst neatbilstīgu migrāciju** un pārtraukt noziedzīgu kontrabandas tīklu darbību, **aizsargāt cilvēkus**, kuri bēg no kara un vajāšanas, un **veicināt talantu** plūsmu uz ES, lai palielinātu mūsu ekonomikas konkurētspēju.

Lielākā daļa migrantu, kuri ierodas un uzturas Savienībā nelikumīgi, nav tiesīgi saņemt nekāda veida aizsardzību, kā arī viņiem nav uzturēšanās tiesību ⁽²⁾. Turklāt tikai aptuveni ceturtdaļa no tiem, kuriem nav uzturēšanās tiesību, faktiski atstāj Savienību ⁽³⁾. **Nav pieļaujams, ka ļaunprātīgi izmanto sistēmu**, kas paredzēta, lai nodrošinātu aizsardzību tiem, kuriem tā ir patiešām vajadzīga. Disfunkcionālā situācija ir radījusi nepilnības attiecībā uz ilgstošu nelikumīgu uzturēšanos Savienībā, kam ir plaša ietekme uz izglītības, mājokļu un vietējo pakalpojumu pieejamību, tādējādi mazinot sabiedrības uzticēšanos Eiropas iespējām pārvaldīt migrāciju un veidot savu migrācijas politiku, kas balstīta uz Eiropas interesēm. Tas ietekmē arī Eiropas iespējas piesaistīt papildu darbaspēku, kas mūsu ekonomikai un darba tirgiem ir steidzami nepieciešams. Turklāt kopš 2021. gada tas, ka Baltkrievija un Krievija migrāciju izmanto par ieroci, ir vēl vairāk sarežģījis Savienības migrācijas un drošības vidi, radot jaunus hibrīddraudu veidus, kuros migrāciju izmanto politiskos nolūkos.

Deviņdesmit procenti (90 %) cilvēku, kuri nelikumīgi ieeļo ES, izmanto noziedzīgu grupu un **kontrabandas tīklu** ⁽⁴⁾ sniegtus pakalpojumus, un tas pakļauj riskam cilvēku dzīvību tuksnesī un jūrā, atņem cilvēkiem cieņu peļņas gūšanas nolūkā un pārkāpj viņu pamattiesības. Migrantu kontrabanda veicina noziedzīgu sistēmu, kas rada sociālo spriedzi un nedrošību migrācijas maršrutos. Lai gan meklēt labākus dzīves apstākļus Eiropas Savienībā var būt likumīgi, personām, kurām nav tiesību uz aizsardzību, tas jādara legāli, izmantojot atbilstīgus likumīgus kanālus. Katrs novērsta kontrabandas brauciens potenciāli ir izglābta dzīvība.

Eiropas Savienībai joprojām ir apņemšanās būt par telpu, kas **aizsargā cilvēkus, kuri bēg no kara un vajāšanas**. Aizsardzības piešķiršana tiem, kam tā ir vajadzīga, ir pienākums saskaņā ar Savienības un starptautiskajām tiesībām. Eiropa pati nodrošina aizsardzību

---

⁽¹⁾ Nelikumīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits uz ES pastāvīgi krītas, un kopējie rādītāji 2025. gadā ir samazinājušies par 26 % pēc tam, kad 2024. gadā tie samazinājās par 38 % visos galvenajos maršrutos uz Savienību. Līdzīga lejupejoša tendence (-21 %) ir starptautiskās aizsardzības pieteikumu skaitam.

⁽²⁾ Saskaņā ar *Eurostat* datiem atzīšanas rādītājs 2024. gadā bija 51,4 %, savukārt 2025. gada pirmajā pusē tas samazinājās līdz nedaudz virs 33 %, pieaugot līdz 42,8 % 2025. gada trešajā ceturksnī.

⁽³⁾ 2025. gada migrācijas pārvaldības ziņojums, pamatojoties uz *Eurostat* datiem par laikposmu no 2024. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 30. jūnijam, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52025DC0795>.

⁽⁴⁾ <https://www.europol.europa.eu/about-europol:lv>.

lielam skaitam bēgļu, un starptautiskā mērogā Savienības diplomātija un finansiālais atbalsts palīdz aizsargāt patvēruma meklētājus un bēgļus, kuri uzņēmti trešās valstīs.

Eiropas Savienības **atbalsts ukraiņiem** ir jaunākais spilgtākais piemērs ilgstošai tradīcijai, kas pakāpeniski attīstījusies laika gaitā. Eiropas pilsoņi uzņēma savās mājās bēgļus, kuri bēga no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu ⁽⁵⁾, kas izraisīja lielāko iedzīvotāju pārvietošanu Eiropā kopš Otrā pasaules kara, un Savienībā uzturējās vairāk nekā četri miljoni pārvietoto personu. Savienības un dalībvalstu prioritāte joprojām ir pagaidu aizsardzības nodrošināšana ukraiņiem, tāpat kā atbalsts, lai viņi atgrieztos mājās un palīdzētu atjaunot savu valsti, tiklīdz situācija to ļaus, pamatojoties uz koordinētu un pakāpenisku pieeju. Turklāt laikposmā no 2015. līdz 2024. gadam aizsardzības statuss ES tika piešķirts ne tikai pagaidu aizsardzības saņēmējiem, bet arī aptuveni 3,9 miljoniem patvēruma meklētāju. Tikai 2024. gadā vien aizsardzību saņēma aptuveni 438 000 patvēruma meklētāju ⁽⁶⁾.

Tomēr dalībvalstu patvēruma sistēmu ļaunprātīga izmantošana mazina to **iespējas nodrošināt aizsardzību un pienācīgu uzņemšanu tiem, kam tā ir vajadzīga**, kā arī piedāvāt **integrācijas** programmas migrantiem, kuriem ir tiesības uzturēties Savienībā. Turklāt šī ļaunprātīgā izmantošana vienlīdz kaitē Šengenas zonai, jo neatļauta sekundārā kustība apdraud pašu ideju par brīvu pārvietošanos bez iekšējām robežām. Ar paktu tiek pārstrādāta Eiropas migrācijas un patvēruma sistēma, nodrošinot lielāku kontroli pār neatbilstīgo migrāciju, vienkāršojot patvēruma noteikumus un procedūras, stiprinot noturību un sagatavotību un ieviešot instrumentus, kas paredzēti iespējamo turpmāko krīžu pārvaldībai.

Novērst neatbilstīgu migrāciju, aizsargāt cilvēkus, kuri bēg no kara un vajāšanas, un veicināt talantu mobilitāti ir ES un tās partneru savstarpējās interesēs. Lai gan Savienība turpina uzlabot savas migrācijas pārvaldības sistēmas, tās panākumu atslēga ir **laba sadarbība ar partnervalstīm ārpus ES**. Galu galā neviena valsts nevar viena pati risināt šīs globālās parādības radītās problēmas, un visa maršruta pieejas satvarā ikvienam partnerim būtu jāpilda sava loma. Turpinot balstīties uz stabilu iekšējo sistēmu, Eiropas migrācijas politikā būtu jāpievērš arvien vairāk uzmanības sadarbībai ar partnervalstīm. Izmantojot Eiropas komandas pieeju, Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm divkāršos centienus šajā virzienā.

Savienība joprojām ir **pievilcīgs galamērķis tūristiem, studentiem, pētniekiem un darba ņēmējiem**, un vairāk nekā 90 % trešo valstu valstspiederīgo ierodas ES likumīgā un kontrolētā veidā. Tas ir devis ieguldījumu mūsu ekonomikā un sabiedrībā, kā arī veidojis mūsu kultūras. Piemēram, 2024. gadā ES likumīgi ieradās 1,7 miljoni cilvēku ar mērķi strādāt un studēt ⁽⁷⁾. Nesenā ES robežu pārvaldības un vīzu politikas digitalizācija uzlabo ceļotāju pieredzi, samazinot gaidīšanas laiku, racionalizējot procedūras un vienlaikus saglabājot augstākos drošības standartus.

Eiropas Savienība ir atvērta, globāli savienots kontinents, kurā darbaspējas vecuma iedzīvotāji noveco un viņu skaits samazinās un kurā pašlaik daudzās nozarēs trūkst darbaspēka un prasmju. Lai turpinātu ekonomisko izaugsmi, veicinātu konkurētspēju un sekmētu atvērtu stratēģisko autonomiju, Savienībai jāklūst par globālu magnētu **talantu piesaistīšanai un noturēšanai**. Šajā nolūkā Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jānovērš

⁽⁵⁾ [Pagaidu aizsardzība personām, kuras bēg no Ukrainas – ikmēneša statistika – statistikas skaidrojums – Eurostat.](#)

⁽⁶⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/migration-2025?etrans=lv#international-protection>, trīs galvenās izcelsmes valstis ir Sīrija, Afganistāna un Venecuēla.

⁽⁷⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Residence_permits_%E2%80%93_statistics_on_authorisations_to_reside_and_work.

trūkumi, kas palēnina mūsu sistēmu darbību, tostarp saistībā ar vīzu apstrādi un kvalifikāciju atzīšanu, un jāpaplašina stratēģiskā sadarbība ar partneriem, lai atvieglotu talantu piekļuvi Savienībai un dalībvalstīm, veicinot visu prasmju līmeņu studentu, pētnieku un darba ņēmēju ierašanos, kā arī maksimāli palielinot visu jau šeit esošo cilvēku potenciālu.

Ilgtermiņa perspektīvā būtu jāņem vērā arī pašreizējā **tehnoloģiju attīstība**, kas paver jaunas, joprojām neizmantotas iespējas efektīvākiem un drošākiem migrācijas procesiem. Stratēģijas mērķis ir izmantot digitalizācijas un mākslīgā intelekta (MI) potenciālu migrācijas un patvēruma jomā, lai nodrošinātu dalībvalstīm modernus, drošus un efektīvus instrumentus lēmumu pieņemšanas kvalitātes, konsekvences, savlaicīguma, kā arī drošības uzlabošanai, vienlaikus uzlabojot cilvēkiem paredzētos pakalpojumus.

Šī stratēģija tika izstrādāta saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulu ⁽⁸⁾, un tās pamatā ir **valstu stratēģijas**, ko dalībvalstis iesniegušas ⁽⁹⁾ saskaņā ar minēto regulu ⁽¹⁰⁾, un tajā ir ņemti vērā Eiropas Parlamenta ⁽¹¹⁾, dalībvalstu un dažādu ieinteresēto personu paustie viedokļi, tostarp ES aģentūru lietpratība. Tās mērķis ir īstenot redzējumu par Eiropas migrācijas un patvēruma politiku, kas stiprina ES kohēziju, meklē inovatīvus veidus virzībai uz priekšu un apliecina ES reģionālo un globālo lomu nākamajiem pieciem gadiem. Šajā stratēģijā paredzēto darbību pamatā ir pamattiesību ievērošana saskaņā ar Hartu, vienlaikus pilnībā ievērojot mūsu starptautiskās saistības.

Lai sasniegtu šīs stratēģijas galvenos mērķus – novērst neatbilstīgu migrāciju, aizsargāt tos, kam tas nepieciešams, un piesaistīt ES talantus – Savienībai būtu jāīsteno piecas tālāk norādītās prioritātes.

2. MIGRĀCIJAS DIPLOMĀTIJAS PASTIPRINĀŠANA

Pamatojoties uz pēdējo gadu taustāmajiem rezultātiem, turpmākajos piecos gados Savienībai galvenā uzmanība jāpievērš tam, lai turpinātu novērst, ka cilvēki riskē ar savu dzīvību, pārvietojoties bīstamos veidos, tādējādi **turpinot samazināt neatbilstīgo iecelotāju skaitu** ES un mazinot spiedienu uz patvēruma un migrācijas sistēmām, ko nodrošina, atbalstot ar paktu ieviesto reformu īstenošanu un veicinot migrantu un bēgļu pamattiesību ievērošanu visā pasaulē.

⁽⁸⁾ 8. pants Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2024/1351 (2024. gada 14. maijs) par patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko groza Regulas (ES) 2021/1147 un (ES) 2021/1060 un atceļ Regulu (ES) Nr. 604/2013, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>.

⁽⁹⁾ Savas valsts stratēģijas Komisijai iesniedza 25 dalībvalstis. Pienākums iesniegt valsts stratēģiju nav saistošs Dānijai, savukārt Ungārija informēja, ka tā neiesniegs šo stratēģiju.

⁽¹⁰⁾ Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas 7. pants.

⁽¹¹⁾ Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas (*LIBE*) uzklauššana 2025. gada 4. decembrī.

Notiekošajam darbam pie tā, lai Savienībai nodrošinātu modernu, taisnīgu un efektīvu migrācijas pārvaldības un patvēruma sistēmu, jāiet roku rokā ar efektīvu **migrācijas diplomātiju, kas veicina Savienības intereses un turpina atbilst Eiropas vērtībām**. Šim darbam jābūt balstītam uz principu, ka migrācijas pārvaldība ir kopīga atbildība un sava loma jāuzņemas visiem dalībniekiem migrācijas maršrutos. Nākamajos piecos gados šis princips virzīs Savienības rīcību, stiprinot esošās visaptverošās partnerības un uzsākot jaunas partnerības ar galvenajām migrācijas izcelsmes un tranzīta valstīm, kā arī ar galvenajām bēgļu uzņēmējām valstīm, veicinot savstarpējo uzticēšanos ar mūsu partneriem un ES kā centrāla dalībnieka lomu globālajās debatēs un centienos pārvaldīt migrāciju. Savienība turpina veidot attiecības ar trešām valstīm ar migrāciju saistītos jautājumos, **popularizējot savas vērtības un intereses** un sadarbojoties ar partneriem, lai savstarpēji izdevīgā veidā pārvaldītu ar migrāciju saistīto spiedienu, jo mūsu kopējās interesēs ir sadarboties, lai reaģētu uz šo kopīgo problēmu.

Migrācijas diplomātijai vajadzētu būt **visaptverošai**, tādējādi palīdzot labāk novērst un kontrolēt neatbilstīgu izceļošanu, likvidējot migrantu kontrabandas tīklus un novēršot migrācijas pamatcēloņus, nodrošinot aizsardzību izcelsmes vietās tuvumā un piedāvājot pārmitināšanu un citus papildu ceļus cilvēkiem, kuriem nepieciešama aizsardzība. Tai būtu arī jānodrošina tādu savu valstspiederīgo ātra un efektīva atgriešana un atpakaļuzņemšana, kuriem nav tiesību uzturēties Savienībā, un, no otras puses, jāpalīdz piesaistīt darba ņēmējus, studentus un pētniekus ar prasmēm un talantiem, kas atbalstītu Eiropas konkurētspēju, vienlaikus veicinot arī izcelsmes valstu ekonomisko attīstību.

Minētie **principi jau ir atspoguļoti partnerībās**, ko ES pēdējos gados ir izveidojusi ar trešām valstīm, jo īpaši ar Ēģipti, Jordāniju, Mauritāniju un Tunisiju. Tie ir arī neatņemama daļa no Vidusjūras reģiona pakta ⁽¹²⁾, kas veicina uz partnerību balstītu un visa maršruta pieeju migrācijai kā daļu no vispārējās visaptverošas stratēģijas, kura stiprina mūsu attiecības ar dienvidu kaimiņreģiona partneriem. Savienībai būtu jāturpina veicināt šo pieeju, jo tā piedāvā turpmāku stabilitāti, reālas iespējas un nodrošina sadarbību efektīvas un uz tiesībām balstītas migrācijas pārvaldības jomā starp ES un partneriem dažādos maršrutos.

Ir svarīgi, lai ES un tās dalībvalstis īstenotu pārlicinošu migrācijas diplomātiju, stiprinot **saiķnes ar citām politikas jomām un izmantojot ietekmes līdzekļus un stimulus** saskaņā ar Eiropadomes ⁽¹³⁾ pēdējo gadu aicinājumiem. Savienības rīcībā esošā rīkkopa ietver vīzu politiku, izmantojot Vīzu kodeksa 25.a pantā paredzēto mehānismu un vīzu režīma atcelšanas apturēšanas mehānismu, kā arī tirdzniecību, nesēn vienojoties par Vispārējās preferenču shēmas regulas pārskatīšanu, kas dos iespēju uz laiku atcelt tirdzniecības preferences, ja nebūs sadarbības atpakaļuzņemšanas jomā. Šī rīkkopa būtu jāattiecinā arī uz ārējo finansējumu, kā Komisija ierosinājusi regulā “Eiropa pasaulē” nākamajai daudzgadu finanšu shēmai 2028.–2034. gadam. Tā būtu jāapvieno ar ES dalībvalstu divpusējiem instrumentiem, ietekmes līdzekļiem un stimuliem, kas jāmobilizē, lai atbalstītu kopīgas ES darbības. Komisija un Augstā pārstāve pētīs iespējamus jaunus stimulus un ietekmes līdzekļus arī citās politikas jomās, lai veicinātu ES intereses un radītu jaunas iespējas starptautiskai sadarbībai.

Savienība turpinās aktīvi iesaistīties attiecīgos daudzpusējos forumos, lai veidotu uzticamas partnerības un **uzlabotu globālo migrācijas pārvaldību**. Tas ietver 2026. gada maijā gaidāmo Apvienoto Nāciju Organizācijas Globālā pakta par drošu, sakārtotu un

---

⁽¹²⁾ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai, Vidusjūras reģiona pakts “Kopīga jūra, kopīgs pakts, kopīga nākotne”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025JC0026>.

⁽¹³⁾ Eiropadome, 2025. gada 20. marts, secinājumi, 25. punkts, EUCO 1/25.

likumīgu migrāciju Starptautisko migrācijas pārskatīšanas forumu un turpmāku atbalstu Globālā pakta par bēgļiem īstenošanai. Savienība arī sadarbosies ar **Eiropas Padomi**, lai risinātu pašreizējās problēmas, ko rada neatbilstīga migrācija un migrantu kontrabanda⁽¹⁴⁾. Komisija sniegs ieguldījumu notiekošajās Eiropas Padomes pārdomās saistībā ar iniciatīvu par Eiropas Cilvēktiesību konvencijas piemērošanu, kas tika sāкта neformālajā ministru konferencē 2025. gada 10. decembrī, pilnībā ņemot vērā gan tiesību aizsardzības, gan drošības nodrošināšanas mērķus.

Lai novērstu neatbilstīgas migrācijas **pamatcēloņus**, Savienība un tās dalībvalstis turpinās darbu pie globālās nabadzības novēršanas, ekonomikas attīstības veicināšanas un miera un drošības veicināšanas, jo īpaši turpinot atbalstīt Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu, attiecīgā gadījumā aktīvi iesaistoties pašreizējās reformās un cenšoties sniegt nepieciešamo atbalstu, saskaroties ar nepieredzētu resursu trūkumu, saskaņā ar ES interesēm.

Visa maršruta pieeja un sadarbības ar ES kaimiņvalstīm padziļināšana

Komisija turpinās veicināt **visa maršruta pieeju**, lai risinātu daudzšķautņainās problēmas, ko rada ekonomisko migrantu un personu, kuras lūdz aizsardzību, jauktās migrācijas kustības, un atbalstīs trešās valstis to migrācijas, robežu pārvaldības, patvēruma un atgriešanas sistēmu stiprināšanā, tai skaitā lai veidotu to spējas nodrošināt pienācīgus uzņemšanas un aizsardzības risinājumus patvēruma meklētājiem un bēgļiem, galveno uzmanību pievēršot valstīm migrantu izcelsmes vietu tuvumā. Darbības pielāgos ikvienam kontekstam, un tās var ietvert centienus apkarot migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, robežu pārvaldību, reģistrāciju, aizsardzības nodrošināšanu un tādu pakalpojumu sniegšanas sistēmu stiprināšanu, kas aptver uzņēmējkopienas, kā arī likumīgu ceļu pārvaldību un ātras, drošas un cienpilnas atgriešanas un atpakaļuzņemšanas un ilgtspējīgas reintegrācijas nodrošināšanu.

Pastāvīga cieša sadarbība ar starptautiskām organizācijām, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos (*UNHCR*), Starptautisko Migrācijas organizāciju (SMO) un citām attiecīgām starptautiskām pārvaldības organizācijām, būs būtiska, lai atbalstītu visa maršruta pieeju nolūkā apmierināt ES pieaugošās starptautiskās iesaistes vajadzības. Komisijas mērķis ir atbalstīt inovatīvus veidus, kā veicināt drošu telpu izveidi patvēruma meklētāju un bēgļu aizsardzībai tuvāk viņu izcelsmes valstīm, palīdzēt novērst bīstamu pārvietošanos, kuras rezultātā šajos maršrutos iet bojā cilvēki, un atbalstīt brīvprātīgas atgriešanās un reintegrācijas programmas ceļam no trešām valstīm uz izcelsmes valstīm. Visa maršruta pieeja varētu ietvert iespējamu esošo⁽¹⁵⁾ **daudzfunkcionālo centru** izveidi vai stiprināšanu galvenajos migrācijas maršrutos, vienojoties ar attiecīgo trešo valsti un sadarbojoties ar starptautiskām organizācijām.

Arī ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm būtu jāiesaistās migrācijas pārvaldībā. Efektīvu patvēruma un migrācijas pārvaldības sistēmu izveide un migrācijas, vīzu un robežu pārvaldības politikas saskaņošana ar ES politiku ir nepieciešams priekšnoteikums, lai pievienotos Savienībai. ES jo īpaši būtu jāsiglabā cieša sadarbība ar **paplašināšanās partneriem**, kā arī jāatbalsta tie, galveno uzmanību pievēršot robežu pārvaldības stiprināšanai, migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības apkarošanai, atbalstam saskaņošanai ar ES *acquis* migrācijas, patvēruma un vīzu politikas jomā un

---

(14) [Ar migrāciju saistītie izaicinājumi: Eiropas Padomes ministri aicina nākt klajā ar politisku deklarāciju par tiesībām – portāls.](#)

(15) Piemēram, Migrantu aizsardzības, atgriešanas un reintegrācijas programmas Subsahāras Āfrikai (*MPPR-SSA*) satvarā, https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/programming/projects/migrant-protection-return-and-reintegration-programme-sub-saharan-africa-mppr-ssa_en.

atpakaļuzņemšanas un atgriešanas uzlabojumiem. Eiropas Savienības Patvēruma aģentūra (EUAA), Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (Frontex) un Eiropols turpinās atbalstīt partnerus un sadarboties ar tiem. ES rīcības plāns attiecībā uz Rietumbalkāniem jau ir palīdzējis ievērojami samazināt nelikumīgas robežšķērsošanas gadījumu skaitu Rietumbalkānu maršrutā, un būtu jāturpina sadarbība šajā satvarā.

Bīstamas pārvietošanās nepieļaušana un cilvēku glābšana no bojāejas

Migrantu kontrabanda ir briesmīgs, nereti transnacionāls, noziegums, kas ekspluatē cilvēkus, apdraudot viņu dzīvību un cieņu, lai noziedzīgi tīkli gūtu ekonomisko labumu, vai kuru izmanto tādas valstīs dzīvojošas personas, kuru mērķis ir apdraudēt Savienības drošību. Tas grauj mūsu migrācijas pārvaldības sistēmu un apdraud mūsu ārējo robežu aizsardzību. ES un tās dalībvalstīm, nevis noziedzīgām organizācijām, jābūt tām, kas lemj, kurš un kādos apstākļos ierodas Savienībā.

Lai sagrautu kontrabandistu darbības modeli, novērstu neatbilstīgu izceļošanu un cilvēku bojāeju, ES jāturpina centieni stiprināt mūsu partneru spējas kontrolēt un **pārvaldīt robežas ieceļošanas un izceļošanas laikā** un izvietot savus meklēšanas un glābšanas resursus, lai līdz minimumam samazinātu incidentus un aizsargātu cilvēkus pret nopietniem riskiem. Jo agrāk notiek iejaukšanās maršrutā, jo lielākas ir iespējas novērst incidentus un nāves gadījumus. Nesenās ES iniciatīvas ir palīdzējušas efektīvāk novērst bīstamu pārvietošanos.

Lai efektīvi reaģētu, ES arī jāstrādā pie starptautiskās sadarbības stiprināšanas, padarot **Globālo aliansi migrantu kontrabandas apkarošanai** par stabilu ilgtermiņa sadarbības satvaru, kas apvieno ieinteresētās personas, lai novērstu migrantu kontrabandu, reaģētu uz to un radītu drošas alternatīvas neatbilstīgai imigrācijai.

Pamatojoties uz pirmajiem diviem Globālās alianses īstenošanas gadiem, otrā starptautiskā konference par Globālo aliansi 2025. gada 10. decembrī pavēra ceļu **strukturētas sadarbības** izveidei atbilstīgi Savienības vērienīgākajiem mērķiem. Partneri, kas apstiprināja Kopīgo deklarāciju⁽¹⁶⁾, apņēmas ievērot kopīgus principus, saistības un atbildību, lai stiprinātu starptautisko sadarbību cīņā pret migrantu kontrabandu kolektīvi un globāli, izmantojot “visa maršruta” pieeju un uzņemoties kopīgu atbildību. Ar ikgadējām augstāko amatpersonu sanāksmēm tiks virzīts turpmākais darbs, lai īstenotu prioritātes un veicinātu labāku saskaņotību un kopīgu plānošanu, savukārt ministru konferences nodrošinās ilgtspējīgu politisko vadību. Tas pastiprinās koordināciju un palielinās dažādu reģionālo un tematisko iniciatīvu (piemēram, Budapeštas, Hartūmas, Niamejas, Prāgas un Rabātas procesu, programmas *Eurofront* un programmas *EL PACcTO* sadarbībā ar Latīņameriku un Karību jūras reģionu) ietekmi, kā arī foruma *G7*, ANO Narkotiku kontroles un noziegumu novēršanas biroja (*UNODC*) un Eiropas Padomes veikto darbu, lai vēl vairāk racionalizētu darbības un veicinātu sinerģiju.

Kontrabandas tīkli ļaunprātīgi izmanto digitālās platformas, kriptoaktīvus un citas tehnoloģijas, lai popularizētu savas nelikumīgās darbības, veicinātu savas operācijas un slēptu nelikumīgus ieguvumus. Viena no Globālās alianses prioritātēm būs apkarot “**digitālo kontrabandu**”, pastiprinot sadarbību ar digitālajām platformām un tehnoloģiju nodrošinātājiem. Tajā pašā laikā jāizmanto tehnoloģijas savā labā, nodrošinot tiesībaizsardzības iestādes ar jauniem rīkiem un tehnoloģijām, tostarp uz MI balstītām analītiskajām iespējām, lai apstrādātu un savienotu plašas datu kopas un tiesībaizsardzības iestādes vienmēr varētu būt soli priekšā kontrabandistiem. Šajā nolūkā Eiropols, ko neseno nostiprināja, ieviešot tā Migrantu kontrabandas apkarošanas centru⁽¹⁷⁾, uzlabos savu

⁽¹⁶⁾ https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/54b4208d-d928-4177-aac3-c70c4f6b2745_en?filename=Global%20Alliance%20Joint%20Declaration_final.pdf.

⁽¹⁷⁾ [IP_25_2229_LV.pdf](#).

operatīvo darbību cīņā pret migrantu kontrabandistu ietekmi tiešsaistē. Komisija arī padziļinās savu stratēģisko partnerību ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku kontroles un noziegumu novēršanas biroju (*UNODC*), lai risinātu ar migrantu kontrabandas tiešsaistes dimensiju saistītās problēmas un pārtrauktu nelikumīgas finanšu plūsmas, izmantojot pieeju “sekot naudai”. Lai to panāktu, jāizmanto finanšu izlūkdati un droša informācijas apmaiņa, lai identificētu noziedzīgos dalībniekus visos līmeņos. Turklāt mūsdienīgi digitālās identifikācijas un uzticamības pakalpojumi var atvieglot jaunu pasākumu piemērošanu, lai apkarotu krāpšanu un identitātes zādzības, kā arī atbalstītu robežkontroles digitalizāciju un automatizāciju.

Komerציālo transportlīdzekļu, galvenokārt gaisa transporta, izmantošana tagad ir ieviesta kā *modus operandi* migrantu kontrabandas tīklos, kas migrantus nogādā trešās valstīs, kuras ir tuvu ES vai robežojas ar to un caur kurām pēc tam migranti mēģina nelikumīgi ieceļot ES. Pamatojoties uz sekmīgajiem rezultātiem, kas sasniegti ar rīkkopu ⁽¹⁸⁾, kura vērsta uz šīm darbībām, ES sadarbosies ar galvenajām ieinteresētajām personām saistībā ar Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas (*ICAO*) darba dokumenta⁽¹⁹⁾ turpmākajiem pasākumiem, lai izstrādātu kopīgas pieejas un izpētītu kopīgas darbības, ko varētu apstiprināt galvenās partnervalstis un aviācijas nozares ieinteresētās personas, tostarp *ICAO* kontekstā.

Cenšoties nodrošināt migrācijas maršrutos esošajām valstīm migrācijas pārvaldībai un migrantu kontrabandas apkarošanai nepieciešamos instrumentus, ES atbalstīs partnerus vajadzīgo iespēju veidošanā, lai **stiprinātu tiesu iestāžu un tiesībaizsardzības iestāžu reakciju** un izveidotu stabilus sadarbības kanālus, tostarp izmantojot kopīgas izmeklēšanas grupas. Šo centienu mērķis būs nodrošināt kontrabandas tīklu efektīvāku atklāšanu, izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem. Galu galā tam vajadzētu novest pie lielāka skaita sekmīgu kriminālvajāšanu un jāēgpilnām sankcijām, padarot migrantu kontrabandu par riskantāku, sarežģītāku un mazāk ienesīgu noziedzīgu darbību. ES būtu jāspēj paļauties uz to partneru tīklu, kuri ir iesaistīti migrantu kontrabandas apkarošanā maršrutos, lai iegūtu reāllaika izlūkdatos un informāciju par migrācijas plūsmām, tādējādi palīdzot maršrutos ietvertajām valstīm sagatavoties. Komisija, rīkojoties saskaņoti ar dalībvalstīm, sadarbosies ar Interpolu, Eiropolu, *Eurojust*, *Frontex* un galvenajām starptautiskajām organizācijām, arī paļaujoties uz Eiropas imigrācijas sadarbības koordinātoru tīkla atbalstu.

Nopietna problēma, ko rada migrantu kontrabanda, ir tāda, ka noziedznieki, kuri organizē un veic šīs darbības, bieži dzīvo ārpus ES un tāpēc ir arī ārpus dalībvalstu jurisdikcijas. Līdztekus priekšlikumam, ko apspriež Eiropas Parlaments un Padome, lai stiprinātu ES tiesisko regulējumu par neatbilstīgas migrācijas veicināšanas novēršanu ⁽²⁰⁾, ES izstrādā **jaunu sankciju režīmu**, kas vērsts pret migrantu kontrabandistiem un cilvēku tirgotājiem, jo īpaši augsta līmeņa noziedzīgajiem dalībniekiem, ar mērķi iesaldēt viņu aktīvus, atņemt viņiem peļņu un ierobežot viņu spēju ieceļot ES, pilnībā papildinot krimināltiesiskos pasākumus.

⁽¹⁸⁾ Rīkkopa, kas vērsta uz komerciālo transportlīdzekļu izmantošanu, lai veicinātu neatbilstīgu migrāciju uz ES, https://home-affairs.ec.europa.eu/toolbox-addressing-use-commercial-means-transport-facilitate-irregular-migration-eu_en?prefLang=lv&etrans=lv.

⁽¹⁹⁾ https://www.icao.int/sites/default/files/Meetings/a42/Documents/WP/wp_449_en.pdf.

⁽²⁰⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko nosaka minimālos noteikumus, lai novērstu un apkarotu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās Savienībā atbalstīšanu, un aizstāj Padomes Direktīvu 2002/90/EK un Padomes Pamatlēmumu 2002/946/TI [EUR-Lex - 52023PC0755 - LV - EUR-Lex](#).

Eiropas Savienības **stratēģiskās un visaptverošās partnerības** ar Ēģipti, Jordāniju un Tunisiju un migrācijas partnerība ar Mauritāniju, kā arī ciešāka sadarbība ar galvenajiem partneriem, tostarp Libānu, Maroku, Senegālu un Turciju, ir palīdzējušas ievērojami samazināt tādu nelikumīgas robežšķērsošanas gadījumu skaitu, kuri novēroti Vidusjūras austrumu un centrālās daļas un Atlantijas okeāna maršrutos ⁽²¹⁾. Komisija arī izvērš savu atbalstu Lībijai attiecībā uz meklēšanas un glābšanas iespējām un darbībām, kas saistītas ar aizsardzību, humanitāru atgriešanu un evakuāciju, saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un cilvēktiesību ievērošanu. Komisija sadarbībā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām turpinās sadarboties ar trešām valstīm, lai stiprinātu meklēšanas un glābšanas centienus, apkarotu migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, aizsargātu pārvietotās personas un uzlabotu sadarbību atgriešanas un atpakaļuzņemšanas darbībās no ES un citām trešām valstīm, nodrošinot pamattiesību un starptautisko saistību pilnīgu ievērošanu.

Pieaugot to migrantu skaitam, kuri no Francijas uz Apvienoto Karalisti kontrabandas ceļā šķērso **Lamanša jūras šaurumu**, ir vajadzīga stingra reakcija, lai apkarotu neatbilstīgo migrāciju un organizēto noziedzību, vienlaikus darot visu iespējamo, lai novērstu turpmāku cilvēku bojāeju jūrā. Pēc ES un Apvienotās Karalistes vadītāju 2025. gada maija samita kopīgā paziņojuma un saistībā ar Globālo aliansi migrantu kontrabandas apkarošanai ES pastiprina sadarbību ar Apvienoto Karalisti. Šajā kontekstā izmēģinājuma projekts, par kuru vienojās Francija un Apvienotā Karaliste un kuru atbalstīja Komisija, ir noderīgs, lai atturētu no minētās bīstamās pārvietošanās un risinātu šo sarežģīto situāciju pie ES ārējās robežas.

Atbalsts partnervalstīm to patvēruma un aizsardzības sistēmu stiprināšanā

Vairāk nekā 117 miljoni cilvēku visā pasaulē 2025. gada jūnija beigās tika **pārvietoti piespiedu kārtā** ⁽²²⁾. Šis skaitlis pēdējo desmit gadu laikā ir gandrīz divkāršojies, atspoguļojot gandrīz desmit gadus ilgu pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Divas trešdaļas no tiem, kuri ir spiesti pamest savas teritorijas, uzturas kaimiņu reģionos un bieži vien mitinās valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem. Palikšana reģionā, kurā tiek piešķirta efektīva aizsardzība, nāk par labu pārvietotajām personām un bēgļiem, jo mazina bīstamas pārvietošanās risku un ar to saistītās cilvēku ciešanas, kā arī palīdz valstīm risināt migrācijas problēmas saskaņā ar starptautiskajām saistībām.

Pamatojoties uz *NDICI* – “Eiropa pasaulē” satvarā sasniegtajiem rezultātiem, Komisija turpinās atbalstīt programmas, kuru mērķis ir stiprināt valstu patvēruma sistēmas, uzņemšanas un aizsardzības sistēmas un migrācijas pārvaldību trešās valstīs. Atbalsts tiks sniegts juridiskām un institucionālām reformām un iespēju veidošanai bēgļu statusa noteikšanas, reģistrācijas un dokumentēšanas sistēmās vairākās partnervalstīs. Šis darbs būs vēl jo vairāk saistīts ar reģionāliem dialogiem un partnerībām ar galvenajām izcelsmes un tranzīta valstīm. Turklāt Komisija turpinās nodrošināt aizsardzības pakalpojumus un ilgtspējīgus risinājumus piespiedu kārtā pārvietotajām personām.

Aizsargājošu ceļu veicināšana

Likumīgu ceļu atvēršana, lai aizsargātu tos cilvēkus, kuriem aizsardzība ir nepieciešama, ir taustāms pierādījums tam, ka ES uzņemas globālu atbildību. Tajā pašā laikā likumīgi ceļi kalpo mērķim sakārtoti un droši pārvaldīt ieceļotāju plūsmu, izslēdzot no šī “vienādajuma” kontrabandistus un bīstamu pārvietošanos. Tas ir arī stratēģisks instruments, kas var stiprināt ES sadarbību ar partnervalstīm kā daļu no holistiskas,

⁽²¹⁾ Saskaņā ar Ikgadējo patvēruma un migrācijas ziņojumu (2025. gads), pamatojoties uz *Frontex* datiem, laikposmā no 2024. gada 1. jūlija līdz 2025. gada 30. jūnijam ieceļotāju skaits Vidusjūras centrālās daļas, Atlantijas okeāna un Vidusjūras austrumdaļas maršrutā samazinājās attiecīgi par 40 %, 25 % un 11 % salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu.

⁽²²⁾ *UNHCR* – Bēgļu datu meklētājs – galvenie rādītāji, <https://www.unhcr.org/refugee-statistics>.

visaptverošas un visa maršruta pieejas migrācijas pārvaldībai. Šādi ceļi palīdz mazināt spiedienu uz šiem partneriem, veicinot spēju uzlabot viņu uzņemšanas un starptautiskās aizsardzības apstākļus, un papildina mūsu politiku, kuras mērķis ir novērst bīstamu turpmāku pārvietošanos no izcelsmes valstīm. Tāpēc tie būtu jāiekļauj plašākā satvarā sadarbībai ar partnervalstīm. Attiecīgi ES būtu jāpastiprina tās mērķi **pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas** jomā kā neatņemama daļa no tās migrācijas diplomātijas rīkkopas.

Valstu uzņemšanas sistēmu pārslogotā kapacitāte, kā arī citi būtiski politiski un finansiāli faktori ir samazinājuši vietu skaitu, ko ES dalībvalstis 2026.–2027. gada periodā var piedāvāt Savienības pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas plānā⁽²³⁾. Tomēr, īstenojot paktu, efektīvākai migrācijas pārvaldībai būtu jārada apstākļi vērienīgāku **pārmitināšanas un humanitārās uzņemšanas plānu** izstrādei nākamajos gados.

Atbalsts atgriešanai no trešām valstīm

Kopš 2016. gada ES ir ievērojami palielinājusi atbalstu par **ilgtspējīgu brīvprātīgu atgriešanos no tranzīta valstīm** uz migrantu izcelsmes valstīm. Tas ir palīdzējis trešām valstīm samazināt sistēmu noslodzi, kā arī pazemināt neatbilstīgo ieceļotāju skaitu ES. Tāpat tas arī ir palīdzējis grūtībās nonākušiem migrantiem bez izredzēm uz aizsardzību un bez patstāvīgas atgriešanās līdzekļiem, pasargājot viņus no kontrabandistu īstenotas ļaunprātīgas izmantošanas. Finansiālais atbalsts, kas sniegts saskaņā ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu no Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta *NDICI* – “Eiropa pasaulē”, līdz šim (2021.–2025. g.) jau pārsniedzis 1 miljardu EUR, lai atbalstītu atgriešanos no trešām valstīm un reintegrāciju, kā arī veidotu trešo valstu atbildību un spējas pārvaldīt reintegrāciju, izmantojot valstu mehānismus cietušo nosūtīšanai uz atbalsta dienestiem, Ziemeļāfrikā, Subsahāras Āfrikā, kā arī Āzijā. Viena no galvenajām programmām trešo valstu valstspiederīgo atgriešanās un reintegrācijas atbalstam ir Migrantu aizsardzības, atgriešanas un reintegrācijas programma (*MPRR*). Tā veicina neaizsargātu un grūtībās nonākušu migrantu aizsardzību, tostarp ar atbalstītu brīvprātīgu atgriešanos no Ziemeļāfrikas un Sāhelas, un viņu ilgtspējīgu reintegrāciju Subsahāras Āfrikā. Ar *MPRR* ir atbalstīta vairāk nekā 127 500 personu atgriešanās un vairāk nekā 106 600 personu reintegrācija laikposmā no 2022. gada decembra līdz 2025. gada novembrim. Kopumā pašreizējā instrumenta *NDICI* – “Eiropa pasaulē” satvarā *MPRR* gan Ziemeļāfrikā, gan Subsahāras Āfrikā līdz šim ir saņēmusi vairāk nekā 650 miljonus EUR no kopējā 1 miljarda EUR, kas piešķirts atgriešanās un reintegrācijas darbībām saskaņā ar instrumentu *NDICI* – “Eiropa pasaulē” 2021.–2025. gadā⁽²⁴⁾. Atbalsts, lai brīvprātīgi atgrieztos Subsahāras Āfrikā un citās galvenajās izcelsmes valstīs, kā arī centieni izstrādāt valstu reintegrācijas sistēmas joprojām būs ES migrācijas diplomātijas svarīgas sastāvdaļas.

Komisija turpinās veicināt atbalstu, lai nodrošinātu **brīvprātīgu atgriešanos un reintegrāciju no trešām valstīm** tās stratēģiskās sadarbības satvarā ar trešām valstīm, sadarbojoties ar dalībvalstīm un attiecīgajām trešām valstīm, kā arī izmantojot *Frontex* ES reintegrācijas programmas un tādu starptautisko dalībnieku kā Starptautiskā Migrācijas organizācija (*SMO*) atbalstu. Darbības, lai pastiprinātu brīvprātīgu atgriešanos no trešām

---

⁽²³⁾ Padomes Lēmums (ES) 2025/702 (2025. gada 17. marts), ar kuru Eiropas Komisijai atļauj Savienības vārdā piedalīties sarunās par starptautisku instrumentu, ar ko izveido starptautisku kompensācijas prasību komisiju Ukrainai, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/702/oj>.

⁽²⁴⁾ Migrantu aizsardzības, atgriešanas un reintegrācijas programma Subsahāras Āfrikai (*MPRR-SSA*) — starptautiskās partnerības, https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/programming/projects/migrant-protection-return-and-reintegration-programme-sub-saharan-africa-mpr-ssa_en.

valstīm, ir cieši saistītas ar centieniem pastiprināt to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanos un atpakaļuzņemšanu, kuri nelikumīgi uzturas ES (sk. 5. sadaļu).

3. SPĒCĪGAS ES ROBEŽAS KONTROLES UN DROŠĪBAS UZLABOŠANAI

Savienības ārējo robežu un Šengenas zonas kā apgabala bez iekšējās robežkontroles integritātes saglabāšana ir būtisks elements integrētā un visaptverošā migrācijas pārvaldības pieejā.

Lai to panāktu, Savienībai jā saglabā spēcīgas ārējās robežas, kas var garantēt drošību un kārtību, nodrošināt **efektīvu kontroli pār to, kuras personas ieeļo** ⁽²⁵⁾ **un uzturas** Savienībā likumīgi, vienlaikus novēršot nelikumīgu ieeļošānu un uzturēšānos. Kopā ar stabilu tiesisko regulējumā, kas novērš ļāunprātīgu izmāntošānu un neatļāutu sekundāro kustību ES un kas ieviests ar paktu, ES ārējo robežu efektīvai aizsardzībai būtu arī jāuzlabo situācija pie ES iekšējām robežām, jāatvieglo Šengenas zonas darbība un jāstiprina dalībvalstu savstarpējā uzticēšānās.

Tajā pašā laikā pie robežām pastāvīgi rodas jaunas problēmas, kas ietekmē Savienības un tās dalībvalstu drošību un teritoriālo integritāti. Kopš 2021. gada hibrīddraudā, kas saistīti ar **migrantu instrumentalizāciju un migrācijas izmāntošānu par ieroci**, ko praktizē Krievija un Baltkrievija, ir vēl vairāk pastiprinājušies saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu. Savienība nevar ļāut naidīgām iesaistītajām personām ļāunprātīgi izmantot savas vērtības un principus, tostarp tiesības uz patvērumā, un apdraudēt savu demokrātiju. Reāģējot uz minētajām problēmām, tostarp veicot diplomātiskās sadarbības un likumdošanas darbu, Komisija 2024. gadā nāca klajā ar paziņojumā ⁽²⁶⁾, lai paustu atbalstu ES dalībvalstīm cīņā pret hibrīddraudā, ko rada migrācijas izmāntošāna par ieroci, un stiprinātu drošību pie ES ārējām robežām, un nodrošināja finansējumā, lai uzlabotu dalībvalstu robežuzraudzības iespējas. Nākamo piecu gadu laikā Savienībai jāturpina būt pilnīgi sagatavotai risināt jaunas problēmas vai apdraudējumus.

Savienība plāno vēl vairāk pilnveidot stabilu un efektīvu **Eiropas integrēto robežu pārvaldību (EIBM)**, 2028. gadā nākot klajā ar otro Eiropas integrētās robežu pārvaldības (EIBM) stratēģiju, kas balstīta uz mūsdienīgām informācijas tehnoloģijām un infrastruktūru, par tās operatīvajiem palīgiem nosakot aģentūras *Frontex* un *eu-LISA*. *Frontex* regulas pārskatīšanā, kas ieplānota 2026. gadā, aplūkos, kā vēl vairāk stiprināt aģentūras pilnvaras robežu aizsardzības jomā un kā stiprināt tās pastāvīgo korpusu, ļāujot tai paplašināt klātbūtni un stiprinot operatīvo atbalstu dalībvalstīm un trešām valstīm.

Efektīvāka kontrole pār piekļuvi ES teritorijai un Šengenas zonai

Līdz ar **ieeļošānas/izēeļošānas sistēmas (IIS)** pakāpenisku ieviešānu, kas sākās 2025. gada oktobrī, ES ievada ekspluatācijā visprogresīvāko digitālo robežu pārvaldības sistēmu pasaulē. IIS pārveido robežkontroli, uzlabojot iespējas uzraudzīt ieeļošānu ES un izēeļošānu no tās, kā arī to, kuras personas pārsniedz atļāuto laikposmā, un pilnveidojot informācijas plūsmā starp sistēmām un iestādēm, kas nodrošina efektīvāku un lietderīgāku reāģēšānu uz mainīgajām migrācijas un drošības problēmām.

Veicot nākamo soli, Savienība galveno uzmanību pievērš jaunās migrācijas pārvaldības datubāzes (*Eurodac*) palaišanai līdz 2026. gada vidum, kā arī Eiropas eēeļošānas informācijas un atļāuju sistēmas (*ETIAS*) ieviešanai līdz 2026. gada beigām. Ir plānots

⁽²⁵⁾ Šengenas Robežu kodeksa (5. panta 3. punkts) pamatnoteikums joprojām ir tāds, ka ārējās robežas būtu jāšķērso tikai robežšķērsošānas vietās, pretējā gadījumā draud sankcijas.

⁽²⁶⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par cīņu pret hibrīddraudā, kurus rada migrācijas izmāntošāna par ieroci, un drošības stiprināšānu pie ES ārējām robežām, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52024DC0570>.

turpmākajos gados pilnībā ieviest **savstarpēju izmantojamību** attiecībā uz visām sistēmām, tostarp Vīzu informācijas sistēmu (VIS).

Lai īstenotu šādu digitālo pārveidi, galvenā nozīme joprojām būs **eu-LISA**, kas ir ES Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai. Daudzgaļu finanšu shēmas (DFS) priekšlikumā ir paredzēts ievērojami palielināt tās resursus, lai nodrošinātu aģentūrai nepieciešamos līdzekļus visu tās kompetencē esošo lielapjoma IT sistēmu komponentu izstrādei un ievadei ekspluatācijā.

Turklāt, sākot no 2026. gada vidus, dalībvalstis pakta īstenošanas satvarā sāks **to trešo valstu valstspiederīgo skrīningu, kuri ierodas ES, neizpildot nosacījumus ieeļošanai** Šengenas zonā. Tas nodrošinās, ka personām, kuras nelikumīgi ierodas pie ES ārējām robežām, veiks identitātes, drošības, veselības un neaizsargātības pārbaudes un ka šādas personas novirzīs uz attiecīgo procedūru. Šajā sakarā ES centrālās biometrisko datu datubāzes **Eurodac** pamatīgā pārskatīšana 2026. gada vidū nodrošinās iestādēm migrācijas pārvaldības IT sistēmu, lai visaptveroši un digitāli pārraudzītu, pārvaldītu un kontrolētu patvērumu un migrāciju ES. **Jaunās obligātās patvēruma un atgriešanas robežprocedūras** stiprinās kontroli pār mūsu robežām, pastiprinot mūsu spējas novērst nelikumīgu ieeļošanu un padarot mūsu patvēruma un atgriešanas sistēmas efektīvākas. Pieteikuma iesniedzējiem, kuri, visticamāk, nesaņems aizsardzību ES, kuri ir identificēti kā tādi, kas rada risku ES iekšējai drošībai, vai kuri maldina iestādes, neatļaus ieeļot Savienībā, un to informāciju ātri apstrādās pie robežas. Ar valstu neatkarīgajiem uzraudzības mehānismiem pārraudzīs pamattiesību, tostarp bērna tiesību, ievērošanu skrīninga un patvēruma robežprocedūras laikā.

Tehnoloģiju izmantošana Savienības robežu pārvaldībā un aizsardzībā

Savienība nākamajos piecus gadus turpinās veidot **uz izlūkdatiem balstītas spējas**, lai aizsargātu savas ārējās robežas un nodrošinātu visaptverošu izpratni par situāciju un pienācīgas reaģēšanas spējas. Šajā nolūkā **EUROSUR** jau nodrošina mūsdienīgu uzraudzību un uzlabo Savienības spēju uzraudzīt un kontrolēt kopējās Šengenas ārējās robežas, gandrīz reāllaikā apmainoties ar informāciju saistībā ar neatbilstīgu migrāciju un pārrobežu noziedzību. Izšķirīga nozīme būs turpmākiem **EUROSUR** darbības uzlabojumiem, kā arī moderno tehnoloģiju izmantošanai robežuzraudzībā, t. sk. dronu un pret-dronu iespēju taktiskai izmantošanai. Komisija izvērtēs, kā aģentūra **Frontex** varētu atbalstīt dalībvalstis šāda aprīkojuma iegādē un nodrošināt nepieciešamo apmācību. Turklāt vienotai informācijas apmaiņas videi (**CISE**), kas nodrošina strukturētu un drošu informācijas apmaiņu starp ES jūrniecības iestādēm, arī turpmāk būs nozīme, lai palielinātu informētību par jūrniecības darbībām un atbalstītu reaģēšanu uz neatbilstīgu migrāciju.

Jaunas iniciatīvas vēl vairāk virzīs **ES robežu pārvaldības digitalizāciju** un atvieglos *bona fide* ceļotāju ieeļošanu. Vīzu procedūru digitalizācija, par ko tika panākta vienošanās 2023. gada jūnijā un kas jāīsteno līdz 2030. gadam, atvieglos ceļotājiem pieteikšanos Šengenas vīzai un pieteikumu ātrāku apstrādi valstu iestādēm. Tajā pašā laikā ierosinātā ceļošanas dokumentu digitalizācija⁽²⁷⁾, tiklīdz to būs pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, tostarp izmantojot ES digitālās identitātes maku, vēl vairāk apstiprinās ES vadošo pozīciju pasaulē drošas, efektīvas un ceļotājiem draudzīgas robežu pārvaldības jomā.

---

(27) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido lietotni ceļotāja datu elektroniskai iesniegšanai (“*EU Digital Travel* lietotne”) un attiecībā uz digitālu ceļotāja identifikatoru izmantošanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 un (ES) 2018/1726 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2252/2004, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52024PC0670>.

Komisija arī ierosinās atjauninātus ES noteikumus par vienotu uzturēšanās atļauju formātu trešo valstu valstspiederīgajiem, lai novērstu drošības nepilnības un citas problēmas ⁽²⁸⁾.

Gan Savienības, gan valstu līmenī par prioritāti būtu jānosaka **jaunu tehnoloģiju**, tostarp uzticamu un uz cilvēku vērstu mākslīgā intelekta (MI) rīku, ieviešana, lai prognozētu tendences un stiprinātu ES ārējo robežu sagatavotību un noturību. Šādas tehnoloģijas ietver modeļus, kas palīdzētu identificēt aktīvus vai kuģus, attiecībā uz kuriem novērotas nepilnības, kuru dēļ nepieciešamas papildu pārbaudes vai izmeklēšana (piemēram, saistībā ar briesmām vai neatbilstīgām darbībām). Šāda rīcība palīdzēs atbalstīt kontrabandas apkarošanas darbības vai meklēšanu un glābšanu, uzlabot tādu objektu kā transportlīdzekļi vai kuģi atpazīšanu, ātri analizēt lielus un nevienmērīgus datus un veikt biometrisku atpazīšanu, ko izmanto drošai un uzticamai kontrolei un ceļošanas atvieglošanai, kā arī identitātes zādzību apkarošanai. Daudzi no šiem instrumentiem tiek un arī turpmāk tiks izstrādāti ar Komisijas pētniecības un izstrādes programmu atbalstu ⁽²⁹⁾, cenšoties tos izveidot, pamatojoties uz Eiropas risinājumiem.

Komisija **izmantos MI**, lai analizētu datus un apzinātu tendences pie ārējām robežām, palīdzot iestādēm apmainīties ar informāciju, izmantojot progresīvākus rīkus, un prognozēt norises un riskus un reaģēt uz tiem saskaņā ar ES Mākslīgā intelekta aktu ⁽³⁰⁾. Komisija kopā ar aģentūrām *Frontex*, *eu-LISA* un dalībvalstīm izstrādās, testēs un attiecīgā gadījumā atbalstīs MI atbalstītu rīku ieviešanu riska analīzei, situācijas apzināšanai un identitātes pārvaldībai pie ārējām robežām. Saskaņā ar *Frontex* regulas ⁽³¹⁾ *EIBM* pētniecības un inovācijas komponentu aģentūra *Frontex* izmantos savus pētniecības un inovācijas uzdevumus, lai plānotu un īstenotu izmēģinājuma projektus, testētu un validētu tehnoloģiskos risinājumus operatīvā vidē un kopīgotu rezultātus, norādījumus un saistīto apmācību ar valstu iestādēm. ES arī veidos neatkarīgas Eiropas iespējas, lai izmantotu automatizētas identitātes atpazīšanas sistēmas migrācijas un robežu pārvaldības nolūkā, pamatojoties uz esošajām lielapjoma IT sistēmām šajā jomā. Visus šādu sistēmu MI komponentus izstrādās un ieviesīs saskaņā ar attiecīgajiem ES noteikumiem, vienlaikus cenšoties samazināt stratēģisko atkarību no trešo valstu nodrošinātājiem.

4. STABILA, TAISNĪGA UN PIELĀGOJAMA PATVĒRUMA UN MIGRĀCIJAS SISTĒMA

Migrācijas un patvēruma pakts ir svarīga reforma, ar ko izveido stabilu juridisko pamatu taisnīgam un efektīvākam migrācijas pārvaldības veidam. Līdz ar to ievieš visaptverošu pieeju, kuras mērķis ir stiprināt ES politiku patvēruma, migrācijas un robežu pārvaldības jomā. Tajā ir noteiktas ātras un efektīvas patvēruma procedūras ar stingriem aizsardzības pasākumiem pieteikuma iesniedzējiem un uzlaboti procesi Savienībā un pie tās ārējām robežām. Tāpat arī ar šo pakts ES ievieš efektīvu solidaritātes un atbildības sistēmu kopīgai migrācijas pārvaldībai, kuras satvarā neviena dalībvalsts netiek atstāta viena spiedīgos apstākļos. Taisnīga un labi pārvaldīta sistēma, kas aizsargā pret ļaunprātīgu

⁽²⁸⁾ Problēmas, kas skar dalībvalstis, ir pēkšņs migrācijas plūsmu pieaugums (kā rezultātā liels skaits karšu jāizdod īsā laikā un rodas augstas izmaksas), globālo piegādes ķēžu svārstības tukšo karšu ražošanai un konkrētu izgatavošanai nepieciešamo komponentu trūkums. Šīs problēmas aktualizējās Covid-19 pandēmijas laikā un pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā.

⁽²⁹⁾ Pētījums par ES finansētas drošības pētniecības un inovācijas stiprināšanu – ES finansētas civilās drošības pētniecības un inovācijas 20 gadi – Galīgais ziņojums, <https://data.europa.eu/doi/10.2837/0004501>.

⁽³⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1689 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā un groza Regulas (EK) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 un (ES) 2019/2144 un Direktīvas 2014/90/ES, (ES) 2016/797 un (ES) 2020/1828 (Mākslīgā intelekta akts) (Dokuments attiecas uz EEZ), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

⁽³¹⁾ Jo īpaši saskaņā ar *Frontex* regulas 10. panta 1. punkta x) apakšpunktu un 66. pantu.

izmantošanu, kā arī aizsargā bērņus, neaizsargātas personas un personu pamattiesības un ļauj Savienībai risināt problēmas migrācijas un patvēruma jomā.

Tāpēc nākamajos piecos gados būs jāturpina koncentrēties uz pakta **īstenošanu un darbības nodrošināšanu**. Tā īstenošana dalībvalstīs jau ir krietni pavirzījusies uz priekšu, un, ņemot vērā reformu mērogu, turpmākajiem gadiem būs izšķirīga nozīme jauno patvēruma un migrācijas pārvaldības sistēmu konsolidēšanā visā Savienībā, ņemot vērā arī Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru. Pakts ir arī **nepieciešamais pamats, uz kura varēsīm balstīties turpmāk**. Komisija aplūkos pasākumus, lai ieviestu inovatīvus aspektus, stiprinātu operatīvo koordināciju un pilnībā izmantotu iespējas, ko sniedz jaunais tiesiskais regulējums, lai padarītu patvēruma procedūras efektīvākas un ilgtspējīgākas. Šā darba pamatā būs nepieciešamība, lai Savienības politika arī turpmāk būtu elastīga un pielāgojama un paredzētu jomas, kurās ir vajadzīgi uzlabojumi un papildinošas iniciatīvas.

Būs vajadzīga **pieeja, kas iesaista visas valdības struktūras**, un koordinēti centieni starp dažādiem valdības departamentiem un aģentūrām gan Savienības, gan dalībvalstu līmenī. Tai būtu jānodrošina aģentūru sadarbība, veicinot savstarpēji atbalstošu un konsekventu politikas īstenošanu visās nozarēs un visos pārvaldības līmeņos, tostarp reģionālajā un vietējā līmenī.

Tiesu sistēmai ir vajadzīgi pienācīgi resursi un apmācība par reformām vispārējās migrācijas un patvēruma sistēmas sekmīgai darbībai. Īpaši svarīga būs netraucēta koordinācija starp patvēruma pieteikumu administratīvo apstrādi un tiesu sistēmu. Pienācīgi integrējot administratīvās struktūras, tiesu pārraudzības sistēmas un saziņas kanālus, administratīvās un tiesu struktūras var paātrināt procesus un līdz minimumam samazināt trūkumus.

Izšķirīga nozīme ir **sagatavotībai un ārkārtas rīcības plānošanai**, lai efektīvāk pārvaldītu migrāciju, labāk prognozējot jaunas situācijas. Komisija ir turpinājusi stiprināt savu spēju sagatavot prognozes un scenārijus par nākotnes ieceļotājiem un starptautiskās aizsardzības pieteikumiem un pilnveido prognozēšanas spēju, kas var atbalstīt operatīvos un politiskos lēmumus, kā arī dalībvalstu sagatavotību, rīcību ārkārtas situācijās un noturību ⁽³²⁾.

Mūsdienīgas patvēruma sistēmas pamatā jābūt arī atbalstam **tehnoloģiju attīstībai**. Līdz šajā stratēģijā aptvertā piecu gadu laikposma beigām dalībvalstīm būtu jāspēj īstenot savas patvēruma procedūras, izmantojot digitalizētas lietu pārvaldības sistēmas, un jauniem MI rīkiem būtu jāspēj nodrošināt nepieciešamo atbalstu procedūru paātrināšanai saskaņā ar ES MI akta prasībām.

Pakta īstenošana un noteikumu atbilstības nodrošināšana paredzētajam mērķim

Pakta īstenošana ir daudzveidīgs process, kurā ir iesaistīti vairāki dalībnieki, lai lielo tiesību aktu kopumu pārvērstu operatīvā realitātē. Tā būs stratēģiska prioritāte arī turpmākajos piecos gados. Šis process ietver jebkādu turpmāku tiesību aktu pielāgojumu risināšanu, vajadzīgo reformu nodrošināšanu ar resursiem un pilnīgas praktiskās darbības nodrošināšanu uz vietas attiecībā uz visiem desmit pamatelementiem, kas izklāstīti kopīgajā īstenošanas plānā ⁽³³⁾.

⁽³²⁾ Tā pamatā būs Komisijas Kopīgā pētniecības centra globālais prognožu pētījums, ko publicēs 2026. gadā.

⁽³³⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Migrācijas un patvēruma pakta kopīgais īstenošanas plāns", [EUR-Lex - 52024DC0251 - LV - EUR-Lex](#).

Komisija izveidoja stabilu atbalsta struktūru, kuras sastāvā ir 27 valstu komandas, lai palīdzētu dalībvalstīm un nodrošinātu saskaņotību visā ES⁽³⁴⁾. Tika darīti pieejami papildu 3 miljardi EUR⁽³⁵⁾, lai atbalstītu dalībvalstis pakta īstenošanai nepieciešamo reformu izstrādē. Pielāgota iesaiste turpināsies, kad pakts sāks piemērot pilnībā pēc 2026. gada jūnija. Visā šajā procesā pakts jābūt dinamiskam un pielāgojamam jauniem un potenciāliem izaicinājumiem.

Šajā nolūkā Eiropas Parlaments un Padome 2025. gada decembrī vienojās par diviem jauniem pasākumiem pakta īstenošanai un papildināšanai, grozot drošas trešās valsts koncepciju un izveidojot Savienības drošu izcelsmes valstu sarakstu⁽³⁶⁾. Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulas⁽³⁷⁾ un Patvēruma procedūras regulas⁽³⁸⁾ pārskatīšana, kas paredzēta 2027. gadā, būs iespēja veikt pirmo izvērtējumu par to, kā jaunie noteikumi darbojas praksē un vai būs nepieciešami turpmāki pielāgojumi. *EUAA* jaunais uzraudzības mehānisms, kas sāks darboties 2026. gadā, arī palīdzēs apzināt neatbilstības un problēmas patvēruma un uzņemšanas noteikumu piemērošanā un sniegs informāciju šajā pārskatīšanas procesā.

Solidaritāte līdzās atbildībai ir viens no galvenajiem pakta elementiem. Patvēruma un migrācijas pārvaldības regula sniedz efektīvu atbalstu dalībvalstīm, kuras ir pakļautas migrācijas spiedienam. Komisija 2025. gada novembrī sāka pirmo ikgadējo migrācijas pārvaldības ciklu, sniedzot visaptverošu priekšstatu par situāciju patvēruma, migrācijas un uzņemšanas jomā ES un identificējot dalībvalstis, kuras skar migrācijas spiediens, kurām draud migrācijas spiediens vai kuras saskaras ar ievērojamu migrācijas situāciju⁽³⁹⁾. Padome izveidoja pirmo **solidaritātes rezervi** 2026. gadam⁽⁴⁰⁾. Komisija, jo īpaši ar ES solidaritātes koordinators veikta darba starpniecību, atbalstīs dalībvalstis solidaritātes rezerves īstenošanā. Komisijai ik gadu jāsāk migrācijas pārvaldības cikls, lai sniegtu efektīvu atbalstu dalībvalstīm, kuras saskaras ar spiedienu, savukārt Padomei jāizveido ikgadējā solidaritātes rezerve katram nākamajam gadam.

Arī turpmāk prioritāte būs **efektīvas un stabilas atbildības dalīšanas izveide** visā Savienībā un neatļautas sekundārās kustības samazināšana tās teritorijā. Neatļauta sekundārā kustība apdraud pakta pareizu darbību kopumā un būtiski ietekmē Šengenas zonu. Tāpēc ir īpaši svarīgi uzlabot *status quo* un novērst neatļautu sekundāro kustību. Šajā nolūkā pakta likumdošanas instrumenti ietver vairākus stingrus pasākumus, jo īpaši

---

⁽³⁴⁾ Turklāt Komisija pakta īstenošanā atbalsta desmit dalībvalstis, izmantojot tehniskā atbalsta instrumentu (*Technical Support Instrument, TSI*). Dalībvalstis gūst labumu no savstarpējas mācīšanās un labas prakses apmaiņas, kas izveidota *TSI* satvarā, [Tehniskā atbalsta instruments \(TSI\) 2025. gadam – Atbalsts dalībvalstīm jaunā Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanā – Eiropas Komisija](#).

⁽³⁵⁾ Šo summu piešķir papildus finanšu resursiem, kurus sākotnēji bija plānots piešķirt dalībvalstīm saskaņā ar iekšlietu finanšu instrumentiem laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam.

⁽³⁶⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz drošu izcelsmes valstu saraksta izveidi Savienības līmenī groza Regulu (ES) 2024/1348, un Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) 2024/1348 groza attiecībā uz jēdziena “droša trešā valsts” piemērošanu, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025PC0186>, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025PC0259>.

⁽³⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1351 (2024. gada 14. maijs) par patvēruma un migrācijas pārvaldību un ar ko groza Regulas (ES) 2021/1147 un (ES) 2021/1060 un atceļ Regulu (ES) Nr. 604/2013, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401351

⁽³⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1348 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā un atceļ Direktīvu 2013/32/ES.

⁽³⁹⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2323 (2025. gada 11. novembris) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1351 11. pantu, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2323/oj.

⁽⁴⁰⁾ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2025/2642 (2025. gada 19. decembris), ar ko izveido ikgadējo solidaritātes rezervi 2026. gadam, OV L, 2025/2642, 23.12.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2642/oj.

pienākumu pārbaudīt visus nelikumīgi ieceļojošos migrantus un reģistrēt visus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējus atjaunotajā *Eurodac* sistēmā, obligātās robežprocedūras patvēruma un atgriešanas jomā, stingrākus noteikumus, lai novērstu bēgšanu, uzlabotas iespējas samazināt uzņemšanas materiālos nosacījumus, piemēram, ja pieteikuma iesniedzējs ir aizbēdzis no dalībvalsts, kas ir atbildīga par viņu, vai citos nesadarbošanās gadījumos. Efektīva pārsūtīšana ir īpaši svarīga kopējās Eiropas patvēruma sistēmas sekmīgai darbībai un uzticamībai, kā arī neatļautas sekundārās kustības ierobežošanai starp dalībvalstīm. Ar pakta izveido ātrāku un paredzamāku sistēmu personu pārsūtīšanai uz atbildīgo dalībvalsti. Šajā nolūkā *EUAA* 2026. gadā pētīs, kā vislabāk atbalstīt šīs reformas. Turklāt Komisija plāno vajadzības gadījumā turpināt pētīt dažādu uzņemšanas politiku iespējamo ietekmi visā ES uz migrantu pārvietošanos gan uz ES, gan tās iekšienē.

Patvēruma procedūru modernizācija, izmantojot digitalizāciju un MI

Viens no galvenajiem pakta ieviestajiem uzlabojumiem ir procedūru lielāka efektivitāte. Jomā, kurā ir iesaistīti daudzi dažādi dalībnieki no administratīvajām struktūrām un tiesu iestādēm, jauni tehnoloģiskie risinājumi var palīdzēt pārvarēt trūkumus, samazināt administratīvo slogu un atvieglot sadarbību un informācijas apmaiņu starp valstu iestādēm, ar ES aģentūrām un starp dalībvalstīm.

Tāpēc prioritāte būs migrācijas iestāžu aprīkošana ar integrētām lietu pārvaldības sistēmām un viediem digitālajiem rīkiem. Komisija plāno, sākot no 2026. gada, pētīt iespēju izstrādāt īpašu **priekšlikumu par digitalizāciju patvēruma jomā**, ņemot vērā arī to, ka šāds priekšlikums tiek sagatavots atgriešanas jomā. Šajā nolūkā izveidos ekspertu grupu, lai apspriestos ar dalībvalstīm par labāko turpmāko rīcību attiecībā uz digitālu patvēruma lietu pārvaldības sistēmu izstrādi, integrējot skrīninga, patvēruma, uzņemšanas un pārsūtīšanas procedūras⁽⁴¹⁾. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija plāno noteikt turpmākos pasākumus, lai atbalstītu dalībvalstu centienus šajā jomā. Sākot no 2026. gada, centieni būs vērsti arī uz to, lai pārveidotu sistēmu *DubliNet* informācijas apmaiņai saskaņā ar Patvēruma un migrācijas pārvaldības regulu par efektīvāku un tehniski modernāku rīku, kas palīdzēs dalībvalstīm veikt procedūras atbilstīgi minētajai regulai.

Turklāt jaunās tehnoloģijas nodrošina jaunas un joprojām neizmantotas iespējas samazināt administratīvo slogu, vienkāršot procesus un pieņemt kvalitatīvus lēmumus par patvērumu. **Mākslīgais intelekts (MI)** varētu nodrošināt valstu iestādēm rīkus šādu iespēju izmantošanai. Piemēram, mutiskās un rakstiskās tulkošanas un transkripcijas jomā vai izcelsmes valsts informācijas apkopošanas un analīzes jomā, kā arī saistībā ar lietu pārvaldību un darbplūsmas optimizāciju, vai arī iepriekšēju pārbaudi par to, vai pieteikumi ir pilnībā aizpildīti. Saistībā ar minētajām darbībām varētu izmantot ES finansētas Eiropas pētniecības un inovācijas rezultātus migrācijas jomā⁽⁴²⁾. Lai panāktu progresu šajā jomā saskaņā ar spēkā esošajām regulatīvajām prasībām, Komisija 2026. gadā izveidos **Migrācijas MI forumu**, lai pētītu, kā vislabāk izmantot MI rīkus patvēruma, migrācijas un robežu pārvaldības jomā, apzinātu iespējamus MI lietojumus un sagatavotu darbības plānu šādu jaunu rīku konkrētai ieviešanai. Šis darbs balstīsies arī uz pamatnostādņēm, ko Komisija plāno iesniegt 2026. gadā par augsta riska MI sistēmu klasifikāciju⁽⁴³⁾.

⁽⁴¹⁾ Komisija jau ir sākusi ārēju pētījumu par digitalizāciju un patvēruma, uzņemšanas, Dublīnas un atgriešanas lietu pārvaldības sistēmu operatīvo integrāciju, lai novērtētu pašreizējo situāciju dalībvalstīs un Savienības rīcības pievienoto vērtību šajā jomā.

⁽⁴²⁾ ES finansēta pētniecība un inovācija migrācijas jomā: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/social-sciences-and-humanities/migration-and-mobility_en?prefLang=lv&etrans=lv.

⁽⁴³⁾ Regulas (ES) 2024/1689 6. pants, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>.

Atbalsta sniegšana pārvietotajām personām no Ukrainas

Savienības un dalībvalstu prioritāte joprojām ir **pagaidu aizsardzības** nodrošināšana **cilvēkiem, kuri bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu**. Ukrainas nākotne un ES nākotne ir savstarpēji saistītas ar mūsu kopējo drošību, ekonomiskajām saitēm, kā arī saitēm starp cilvēkiem, kas tiek veidotas šajā laikā. ES joprojām ir apņēmusies turpināt atbalstīt Ukrainu ceļā uz pievienošanos ES.

Lai virzītos uz priekšu **ilgāka termiņa perspektīvā**, vienlaikus ņemot vērā situācijas augsto nepastāvību, jāizstrādā ceļš, kā turpināt likumīgu uzturēšanos, un jāveicina Ukrainas iedzīvotāju iekļaušana uzņēmējvalstu sabiedrībās, vienlaikus atbalstot tos, kuri vēlas atgriezties mājās, tiklīdz apstākļi to ļaus. Šai pārejai jābūt pakāpeniskai un paredzamai, lai atbalstītu Ukrainas atveseļošanu. Padomes Ieteikums par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas⁽⁴⁴⁾, kas pieņemts 2025. gada septembrī, nodrošina pamatu turpmākajiem pasākumiem. Ieteikuma īstenošana turpinās dažādos forumos kopā ar dalībvalstīm, Ukrainas iestādēm un starptautiskajām organizācijām⁽⁴⁵⁾.

Tā kā atbalsts pārvietotajām personām no Ukrainas ir pirmais gadījums, kad tika aktivizēta 2001. gada **Pagaidu aizsardzības direktīva**, ES būs jāņem vērā pieredze, kas gūta vairāk nekā četrus gadus pagaidu aizsardzības laikā, tādējādi nodrošinot informāciju iespējamiem turpmākiem atbildes pasākumiem.

5. EFEKTĪVĀKA ATGRIEŠANA UN ATPAKAĻUZŅEMŠANA

Ātra, efektīva un cieņpilna to trešo valstu valstspiederīgo atgriešana un atpakaļuzņemšana, kuri uzturas nelikumīgi, ir mūsu **migrācijas un patvēruma sistēmu integritātes neatņemama sastāvdaļa**. Pašlaik faktiski prom no Savienības dodas tikai aptuveni ceturtdaļa daļa to migrantu, kuriem uzdots pamest Savienību, lai gan pastāv atšķirības starp dalībvalstīm. Steidzami jāpalielina atgriešanas efektivitāte, lai atturētu no neatbilstīgas migrācijas un aizsargātu migrācijas un patvēruma sistēmas labu darbību un integritāti.

Nākamo piecu gadu laikā ES pilnībā jāiesaistās **visaptverošas kopējas Eiropas atgriešanas sistēmas izveidē**. Dažas dalībvalstis jau ir guvušas ievērojamus panākumus savu atgriešanas procedūru efektivitātes palielināšanā. Ierosinātā Atgriešanas regula⁽⁴⁶⁾ pēc tās pieņemšanas nodrošinās jaunu tiesisko regulējumu ar ātrākām, vienkāršākām un efektīvākām atgriešanas procedūrām visā Savienībā, kurās tiek ievērotas pamattiesības un starptautiskās saistības, jo īpaši *neizraidīšanas* princips.

Lai atgriešanas process darbotos, **trešām valstīm pilnībā jāpilda sava loma** un jāievēro starptautiskās saistības uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos. ES būtu jāizstrādā un jāizmanto visi tās rīcībā esošie ietekmes līdzekļi un stimuli, tostarp atpakaļuzņemšanas instrumenti, finansēšanas instrumenti, vīzas un tirdzniecības politika, lai veicinātu ciešāku sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā kā daļu no tās migrācijas diplomātijas pasākumiem sadarbībā ar trešām valstīm. Tajā pašā laikā dalībvalstīm rūpīgi un savlaicīgi jāveic turpmāki pasākumi attiecībā uz atgriešanas rīkojumiem, vajadzības gadījumā pieprasot, lai

---

⁽⁴⁴⁾ Padomes Ieteikums (2025. gada 16. septembris) par koordinētu pieeju pārejai nolūkā izbeigt pagaidu aizsardzību pārvietotajām personām no Ukrainas, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/5129/oj>.

⁽⁴⁵⁾ Tai skaitā ar īpašu sūtņa ukraiņiem Eiropas Savienībā atbalstu, kurš sadarbojies gan ar dalībvalstīm, gan ar Ukrainu.

⁽⁴⁶⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK, Padomes Direktīvu 2001/40/EK un Padomes Lēmumu 2004/191/EK, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:52025PC0101>.

trešās valstis apstiprina atgriežamās personas valstspiederību un izsniedz tai ceļošanas dokumentus.

Kopējas Eiropas atgriešanas sistēmas izveide

Ar paktu ievieš vairākus jauninājumus un uzlabojumus patvēruma un migrācijas pārvaldībā. Jaunais ar paktu ieviestais tiesiskais regulējums atgriešanas jomā novērsīs **nepilnības starp patvēruma piešķiršanu un atgriešanu**, nodrošinot, ka lēmumi par atgriešanu un negatīvi lēmumi par patvērumu tiek izdoti ciešā sasaistē. Tas ievērojami palielinās atgriešanas ātrumu, samazinot bēgšanas iespējas un tādējādi novēršot ilgus nenoteiktības periodus gan atgriežamajām personām, gan valstu iestādēm.

Turklāt ar **obligāto atgriešanas robežprocedūru** ⁽⁴⁷⁾ noraidītie starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēji atgriezīsies daudz ātrāk — tieši no ārējo robežu teritorijām un jaunajos noteikumos paredzētajā 12 nedēļu termiņā. Komisija pievērsīs lielu uzmanību tam, lai nodrošinātu jauno robežprocedūru efektīvu īstenošanu, šajā nolūkā cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, aģentūru *Frontex* un partnervalstīm. Sagatavojot turpmākos ziņojumus saskaņā ar Vīzu kodeksa 25.a pantu, tā pievērsīs īpašu uzmanību arī sadarbībai atpakaļuzņemšanas jomā obligātās robežprocedūras kontekstā.

Pamatojoties uz šiem uzlabojumiem, nākamo piecu gadu prioritāte ir pilnībā izstrādāt **kopīgu Eiropas atgriešanas sistēmu** saskaņā ar Komisijas 2025. gada marta priekšlikumu regulai, ar ko izveido kopīgu Eiropas atgriešanas sistēmu ⁽⁴⁸⁾. Ierosinātā regula ar Eiropas atgriešanas rīkojumu piešķir atgriešanai reālāku Eiropas dimensiju, tādējādi veidojot pamatu atgriešanas lēmumu savstarpējai atzīšanai, lai ES noteikumus nevarētu apiet, nelikumīgi pārvietojoties no vienas dalībvalsts uz citu. Ierosinātā regula veicina vienkāršošanu un efektivitāti, racionalizējot iekšējos procesus, precizējot atgriežamo personu tiesības un pienākumus, piemēram, pienākumu sadarboties atgriešanas procedūrā, samazinot bēgšanas un neatļautas sekundārās kustības risku un novēršot nepilnības starp atgriešanas procedūrām ES iekšienē un atpakaļuzņemšanas darbībām attiecībā uz trešām valstīm. Tiks paātrināta arī to personu atgriešana, kuras rada drošības apdraudējumu. Ierosinātajā regulā ir arī izklāstīti noteikumi un aizsardzības pasākumi tādu “atgriešanas centru” izveidei ārpus Savienības, kas varētu piedāvāt jaunus risinājumus to personu atgriešanai, kurām ir pienākums atstāt ES. Ir svarīgi ātri noslēgt sarunas par Atgriešanas regulu, lai turpmākajos gados kopēja Eiropas atgriešanas sistēma kļūtu par realitāti.

Komisija 2026. gadā arī iesniegs tiesību akta priekšlikumu par **atgriešanas digitalizāciju**, lai šajā jomā izstrādātu digitālas lietu pārvaldības sistēmas. Tas vēl vairāk palīdzēs samazināt valstu iestāžu administratīvo darba slodzi, vienkāršojot un automatizējot procesus. Priekšlikuma mērķis ir arī apsvērt iespēju uzticēt ES aģentūrām, piemēram, *Frontex* un *eu-LISA*, plašākus pienākumus saistībā ar digitālajām lietu pārvaldības sistēmām.

Līdztekus jaunā tiesiskā regulējuma nostiprināšanai ir vajadzīgi pasākumi, lai **uzlabotu atgriešanas procesus operatīvā līmenī**.

Atgriešanas koordinators ar atbalstu, ko nodrošina augsta līmeņa tīkls atgriešanas jautājumos, pētīs jaunas idejas un izstrādās praksi saistībā ar konkrētām problēmām, piemēram, tādu trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kuru informācija apstrādāta,

---

⁽⁴⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1349 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido atgriešanas robežprocedūru un groza Regulu (ES) 2021/1148, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>.

⁽⁴⁸⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido kopīgu sistēmu to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanai, kuri Savienībā uzturas nelikumīgi, un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK, Padomes Direktīvu 2001/40/EK un Padomes Lēmumu 2004/191/EK, [EUR-Lex - 52025PC0101 - LV - EUR-Lex](#).

izmantojot atgriešanas robežprocedūru, un tādu personu, kuras rada drošības apdraudējumu, vai nepavadītu nepilngadīgo atgriešanu saskaņā ar ES tiesību aktiem un bērna interesēm. Šādā nolūkā turpināsies kopīgs darbs ar dalībvalstu iestādēm, lai optimizētu pieejamo resursu izmantošanu, kā arī izmantotu visus esošos instrumentus, lai paātrinātu atgriešanu. Šajā sakarā Komisija kopā ar dalībvalstīm turpinās izstrādāt praktiskas iniciatīvas gan kopā ar trešām valstīm, gan to iekšienē.

Gaidāmajā **Frontex regulas** pārskatīšanā 2026. gadā pētīs arī iespēju stiprināt aģentūras operatīvo lomu atgriešanas jomā gan ES, gan ārpus tās. Turpina apsvērt iespēju atbalstīt atgriešanu no trešās valsts uz citu trešo valsti, ievērojot skaidrus nosacījumus un tiesiskās garantijas, pastiprinot brīvprātīgu atgriešanos un reintegrāciju, kā arī iespējas uzlabot aģentūras pārvaldību šajā jomā, lai atbalstītu ES stratēģiskās prioritātes.

Komisija kopā ar aģentūru *Frontex* arī veic pasākumus, lai pilnveidotu un racionalizētu datu apkopošanu par atgriešanu ar mērķi uzlabot **situācijas ainu** atgriešanas jomā, tādējādi nodrošinot labāku resursu un rīku plānošanu.

Uzlabojumi atpakaļuzņemšanai trešās valstīs

Migrantu izcelsmes valstu **sadarbība atpakaļuzņemšanas jomā** ir nepieciešama sekmīgai atgriešanai un efektīvai migrācijas pārvaldībai, un tā ir vēl viens svarīgs kopējās Eiropas atgriešanas sistēmas elements. Savu valstspiederīgo atpakaļuzņemšana ir pienākums saskaņā ar starptautiskajām paražu tiesībām, uz kurām ir balstīti ES atpakaļuzņemšanas nolīgumi un vienošanās, un partnerības nolīgumi (piemēram, partnerības un sadarbības nolīgumi) ar trešām valstīm, kā arī daudzpusēji tiesiskie regulējumi (piemēram, Samoa nolīgums ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm).

Šajā sakarā viena no galvenajām ES migrācijas diplomātijas prioritātēm ir uzlabota sadarbība atpakaļuzņemšanas jomā. Komisija ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm regulāri uzrauga sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā esošo divpusējo un daudzpusējo atpakaļuzņemšanas instrumentu satvarā un veicot ikgadējo novērtējumu par sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā saskaņā ar Vīzu kodeksa 25. a pantu⁽⁴⁹⁾. Savienībai jāizmanto un jānostiprina tās rīkkopa, lai veicinātu sadarbību šajā jomā saskaņā ar ES vadītāju atkārtotajiem aicinājumiem izmantot visus politikas instrumentus, kā arī instrumentus, lai uzlabotu atgriešanu un atpakaļuzņemšanu. Arī turpmāk prioritātei jābūt 24 spēkā esošo **ES nolīgumu un vienošanos** par atpakaļuzņemšanu ar trešām valstīm⁽⁵⁰⁾ efektīvai īstenošanai un ES starptautiskajos nolīgumos paredzēto saistību pilnīgai ievērošanai un izpildei.

Lai maksimāli palielinātu Savienības sadarbību ar trešām valstīm un nodrošinātu efektīvu stratēģisku pieeju sarunām, Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, lai vēl vairāk stiprinātu informācijas apmaiņu šajā jomā. Šādā apmaiņā būtu jāiekļauj apsvērumi par to, kā vislabāk īstenot vēl nepieņemtos sarunu mandātus attiecībā uz atpakaļuzņemšanas nolīgumiem. Ātri jānoslēdz notiekošās sarunas par atpakaļuzņemšanu, un, ja tām ES līmenī ir pievienotā

⁽⁴⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss), <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>.

⁽⁵⁰⁾ Eiropas Savienība ir noslēgusi atpakaļuzņemšanas nolīgumus ar Honkongu, Makao, Šrilanku, Albāniju, Krieviju, Ukrainu, Ziemeļmaķedoniju, Bosniju un Hercegovinu, Melnkalni, Serbiju, Moldovu, Pakistānu, Gruziju, Armēniju, Azerbaidžānu, Turciju, Kaboverdi, Baltkrieviju un atpakaļuzņemšanas nolīgumus ar Afganistānu, Gambiju, Gvineju, Bangladešu, Etiopiju un Kotdivuāru. Pienākums uzņemt atpakaļ savus valstspiederīgos ir arī daļa no citiem starptautiskiem instrumentiem, tostarp partnerības un sadarbības nolīgumiem (PSN) un Samoa nolīguma ar 77 Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm.

vērtība, būtu jāsāk jaunas sarunas. Samoa nolīgums arī nodrošina skaidru satvaru atpakaļuzņemšanas pienākumu īstenošanai, atgādinot par visu pušu pienākumu uzņemšanu atpakaļ savus valstspiederīgos, un tā īstenošanu uzraudzīs un atbalstīs ar īpašu iesaisti pēc vajadzības. Attiecīgā gadījumā Komisija centīsies panākt vienošanās ar starptautiskajiem partneriem, lai izveidotu standarta darbības procedūras savu valstspiederīgo atpakaļuzņemšanai un novērstu šķēršļus, kas kavē sadarbību ar šiem partneriem.

Lai panāktu konkrētu progresu attiecībā uz sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā migrācijas diplomātijas satvarā, Komisijai, Augstajai pārstāvei un dalībvalstīm jāmobilizē **nepieciešamie stimuli un ietekmes līdzekļi**, izmantojot visas attiecīgās ES politikas jomas, instrumentus un rīkus.

Sarežģītu apstākļu risināšana

Jāpievērš pastiprināta uzmanība dažām situācijām, kurās iesaistītas konkrētas trešās valstis. Šajā sakarā jāmin **Sīrija**, kura joprojām saskaras ar būtiskām politiskām, drošības, humanitārām un attīstības problēmām. ES atbalsta miermīlīgu un iekļaujošu Sīrijas vadītu politisko pāreju, kā arī sociālekonomisko atveseļošanu, lai novērstu vardarbības atkārtosanos. Komisija sadarbojas ar *UNHCR*, lai atbalstītu atgriežamo personu brīvprātīgu atgriešanos un ilgtspējīgu reintegrāciju. Turklāt Komisija izdeva norādījumus par apskatīšanas apmeklējumiem, lai tiktos ar Sīrijas starptautiskās aizsardzības saņēmējiem ES, kuri, iespējams, vēlas atgriezties Sīrijā. Aģentūra *Frontex* ir arī atsākusi atbalstu Sīrijas atgriešanas operācijām un sīriešu reintegrācijai.

Komisija arī strādā, lai nodrošinātu ES līmeņa koordināciju sakarā ar ES dzīvojošo afgāņu situāciju. Šādā nolūkā Komisija tehniskā līmenī sadarbojas ar **Afganistānas de facto** iestādēm attiecībā uz to Afganistānas valstspiederīgo iespējamo atgriešanu un atpakaļuzņemšanu, kuri nelikumīgi uzturas ES, jo īpaši to, kuri izdarījuši noziegumus vai rada drošības riskus, saskaņā ar ES tiesību aktiem un starptautiskajām saistībām, tai skaitā pilnībā ievērojot *neizraidīšanas* principu. Komisija cieši sadarbojas ar dalībvalstīm un paļaujas arī uz aģentūras *Frontex* atbalstu brīvprātīgas atgriešanās gadījumos, izmantojot ES reintegrācijas programmu.

6. DARBASPĒKA UN TALANTU MOBILITĀTE KONKURĒTSPĒJAS VEICINĀŠANAI

Turpmākajos gados prasmju un darbaspēka trūkums, ko izraisa arī demogrāfiskā dinamika, visticamāk, akcentēs pieaugošās vajadzības mūsu **darba tirgū** daudzās svarīgās nozarēs un dažādā mērā visā Savienībā ⁽⁵¹⁾. Turpinās pieaugt pieprasījums galvenajās jomās, kas ir būtiskas ES ekonomikai un iedzīvotāju labklājībai, no progresīvām jomām, piemēram, MI, līdz mūsu jaunāko un vecāko cilvēku aprūpei. Nesen pieņemtajā ES talantu fondā jau ir apzinātas 42 profesijas, attiecībā uz kurām ES saskaras ar darbaspēka un prasmju trūkumu, kas ierobežo Eiropas ekonomisko potenciālu un kurās būtisku ieguldījumu var sniegt darbaspēka un talantu mobilitāte.

Prasmju savienība ⁽⁵²⁾ pievēršas nepieciešamībai piesaistīt un noturēt talantus no trešām valstīm, papildinot pasākumus iekšzemes darbaspēka, tostarp Savienībā jau dzīvojošo trešo valstu valstspiederīgo, aktivizēšanai un prasmju pilnveidei. Darbaspēka un talantu

---

⁽⁵¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Talantu izmantošana Eiropas reģionos", [EUR-Lex - 52023DC0032 - LV - EUR-Lex](#).

⁽⁵²⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Prasmju savienība", [EUR-Lex - 52025DC0090 - LV - EUR-Lex](#).

mobilitāte ir daļa no ES ekonomikas modeļa, kas stiprina tās **konkurētspēju**, risina demogrāfiskās un prasmju problēmas⁽⁵³⁾ un veicina inovāciju.

Nākamajos piecos gados ES būtu jācenšas kļūt par vispievilcīgāko vietu globālajā sāncensībā par talantiem, piesaistot kvalificētu darbaspēku, sākot no novatoriem, kuri virza tehnoloģisko progresu, un beidzot ar darba ņēmējiem, kuri sniedz būtiskus aprūpes pakalpojumus. Šajā nolūkā mums jāpaplašina **mūsu sadarbība ar partnervalstīm**, izmantojot darbaspēka un talantu mobilitāti kā instrumentu gan migrācijas diplomātijai, gan visaptverošām diplomātiskajām un ekonomiskajām attiecībām ar partneriem, un sadarbībā ar dalībvalstīm uzsākot jaunas un novatoriskas iniciatīvas Savienības līmenī, lai piesaistītu darba ņēmējus, kuri ir apmācīti un sagatavoti mūsu darba tirgum.

Tajā pašā laikā darbaspēka un talantu piesaistīšana jāpapildina ar **spēju tos noturēt**. Lai to panāktu, Savienībai ir nepieciešama sociālekonomiskā vide, kas var ne tikai veicināt ārvalstu darba ņēmēju integrāciju darba tirgū, bet arī dot viņiem iespēju integrēties un dot ieguldījumu mūsu sabiedrībā.

Darbaspēka un talantu mobilitāte kā migrācijas diplomātijas instruments

Darbaspēka un talantu piesaistīšanai un mobilitātei, kā arī izglītības, profesionālās izglītības un apmācības ceļiem jāklūst par stratēģisku elementu mūsu visaptverošajās attiecībās ar partnervalstīm. Esošo **talantu partnerību** paplašināšana ar Maroku, Tunisiju, Ēģipti, Pakistānu un Bangladešu un jaunu partnerību uzsākšana ir tikai pirmais solis.

Papildus talantu partnerībām ES jāapvieno konkurētspējas prioritātes mūsu **visaptverošajā sadarbībā ar partnervalstīm**, ievērojot Vidusjūras paktā noteikto virzību. Šajā sakarā Komisija no 2026. gada izmēģinās Eiropas Juridiskās vārtejas biroju Indijā informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarē. Tā būs vienas pieturas aģentūra, kas sniegs atbalstu kandidātiem no Indijas, lai nodrošinātu darbaspēka mobilitāti virzienā uz ES. Pamatojoties uz šajā izmēģinājuma projektā gūto pieredzi, Komisija plāno paplašināt Eiropas Juridiskās vārtejas biroja koncepciju, attiecinot to arī uz citām nozarēm un citām partnervalstīm, tostarp talantu partnerībā iesaistītajām valstīm, papildinot ES talantu fondu un ņemot vērā ES stratēģiskās intereses. Būtu jāveicina arī turpmāka sadarbība talantu mobilitātes jomā stratēģijas *Global Gateway* kontekstā.

Savienība un partnervalstis ir kopīgi ieinteresētas veicināt darbaspēka mobilitāti. Tomēr trešo valstu darba ņēmēju sagatavošana ienākšanai Eiropas darba tirgū un viņu integrācija mūsu sabiedrībā ir sarežģīts darbs, kam nepieciešams abu pušu ieguldījums un centieni. Lai uzlabotu prasmju bāzi, kas varētu rasties, strādājot un dzīvojot Savienībā, kā arī aplūkojot izmaksu un riska dalīšanas modeļus attiecībā uz privāto sektoru, Komisija atbalstīs **apmācības un pirmsizceļošanas pasākumus** darba meklētājiem no trešām valstīm, nodrošinot, ka viņiem ir vajadzīgās tehniskās, profesionālās, valodas un kultūras prasmes, tostarp gaidāmās Eiropas profesionālās izglītības un apmācības stratēģijas satvarā.

Komisija arī ciešāk iesaistīs **ES rūpniecības nozari un sociālos partnerus** iniciatīvu izstrādē un īstenošanā attiecībā uz trešām valstīm, jo tie vislabāk pārzina nepieciešamās prasmes un ir galvenie talantu mobilitātes politikas labuma guvēji. Komisija plāno izmantot esošos forumus, piemēram, darbaspēka migrācijas platformu, nozaru sociālā

⁽⁵³⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Demogrāfiskās pārmaiņas Eiropā: rīkkopa rīcībai”, [EUR-Lex - 52023DC0577 - LV - EUR-Lex](#).

dialoga komitejas, rūpniecības forumu un Eiropas Pētniecības telpas forumu, lai veicinātu rūpniecības un darba devēju dalību talantu piesaistīšanā.

Lai novērstu darbaspēka un prasmju trūkumu, kā arī ilgtermiņā uzlabotu sadarbību ar partnervalstīm, izšķirīga nozīme būs **ES talantu fondam** ⁽⁵⁴⁾, kas ir pirmais ES līmeņa rīks, kas ļauj noteikt ES darba devēju saderību ar ieinteresētajiem trešo valstu darba meklētājiem konkrētās nozarēs. Komisija par prioritāti nosaka IT platformas izstrādi, lai talantu fonds būtu izveidots un sāktu darboties 2027. gadā. Lai īstenotu tā potenciālu, būtiska nozīme būs dalībvalstu agrīnai iesaistei un līdzdalībai.

Darbaspēka un talantu mobilitātei piemērots tiesiskais regulējums

Iniciatīva “Izvēlies Eiropu” ⁽⁵⁵⁾ popularizē ES kā galamērķi augsti kvalificētiem profesionāļiem. Tajā uzsvērts, kā ES piedāvā ideālu vidi pasaules talantiem, lai veicinātu pētniecību un inovāciju.

Vienlaikus **tiesiskais regulējums darbaspēka un talantu mobilitātei** virziena uz ES joprojām ir sadrumstalots, un pasaules talantiem ir grūti orientēties mijiedarbībā starp ES un valstu tiesiskajiem regulējumiem ⁽⁵⁶⁾.

Tas neatbilst ES vērienīgajiem mērķiem. Būs jāpētī, kā **vienkāršot un paātrināt** procesus, lai piesaistītu trešo valstu valstspiederīgos ar spēcīgu inovācijas potenciālu, piemēram, pētniekus, studentus, kvalificētus darbiniekus, jaunuzņēmumu dibinātājus vai inovatīvus uzņēmējus, kā arī darbiniekus, kas vajadzīgi profesijās, kurās trūkst darbaspēka, tādās nozarēs kā aprūpe, veselības aprūpe, tūrisms vai būvniecība. Vīzu stratēģijā ⁽⁵⁷⁾, kas pieņemta kopā ar šo stratēģiju, ir noteikti jauni veidi, kā uzlabot esošā talantu piesaistes satvara darbību, tostarp izmantojot finansējumu un balstoties uz Komisijas ieteikumu par talantu piesaistīšanu inovācijai ⁽⁵⁸⁾, un pētīt iespējas vienkāršot un labāk piemērot tiesisko regulējumu.

Turklāt viens no galvenajiem šķēršļiem talantu piesaistīšanai ir trūkums, kas saistīts ar **trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju un prasmju atzīšanu un apstiprināšanu**. Komisijas 2023. gada ieteikuma par trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju atzīšanu ⁽⁵⁹⁾ mērķis bija atvieglot valstspiederīgo atzīšanas procesus. Tomēr praksē šie procesi bieži vien joprojām ir ilgi, apgrūtināti un sadrumstaloti visā ES un tādējādi nav saderīgi ar dinamisku ekonomisko vidi un nepieciešamību ātri novērst darbaspēka trūkumu, ar ko saskaras Eiropas uzņēmumi. Lai novērstu šo šķērslī, Komisija 2026. gada taisnīgas darbaspēka mobilitātes paketes satvarā sāks prasmju pārnesamības iniciatīvu, kas ietvers iespējamus jaunus noteikumus par kvalifikāciju un prasmju atzīšanu un apstiprināšanu, padarot procedūras ātrākas, vienlaikus saglabājot Eiropas tirgū sagaidāmos kvalitātes standartus.

⁽⁵⁴⁾ Izvēlieties Eiropu – turpiniet pētnieka karjeru ES, https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_en.

⁽⁵⁶⁾ Eiropas Savienības noteikumi attiecas uz ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem konkrētām darba ņēmēju kategorijām (augsti kvalificētiem darba ņēmējiem, sezonas darbiniekiem un uzņēmuma iekšienē pārceltiem darbiniekiem), studentiem un pētniekiem un tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanu un ilgtermiņa uzturēšanos. ES tiesību aktos ir noteikta arī vienota procedūra un vienota atļauja trešo valstu darba ņēmējiem, kuri uzņemti saskaņā ar dalībvalstu valsts shēmām. Pašlaik ES tiesību akti neattiecas ne uz darba migrantu, ne uz pašnodarbināto kategorijām.

⁽⁵⁷⁾ COM(2026) 43.

⁽⁵⁸⁾ COM(2026) 462.

⁽⁵⁹⁾ Komisijas Ieteikums (ES) 2023/2611 (2023. gada 15. novembris) par trešo valstu [valsts]piederīgo kvalifikācijas atzīšanu, C/2023/7700, OV L, 2023/2611, 24.11.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2611/oj>.

Lai izmantotu **prasmju apzināšanas** potenciālu, papildus precīzai un savlaicīgai informācijai par prasmju un darba tirgus situāciju ES un tās dalībvalstīs un pamatojoties uz Eiropas Prasmju novērošanas centra pieredzi, ir nepieciešama atjaunināta informācija par situāciju partnervalstu darba tirgū, tostarp par to prasmju un kvalifikācijas ietvarstruktūrām, lai varētu salīdzināt ar ES prasmju un kvalifikāciju prasībām. Šajā nolūkā Komisija plāno vēl vairāk padziļināt sadarbību ar Eiropas Izglītības fondu (*European Training Foundation, ETF*) prasmju un kvalifikāciju kartēšanas un salīdzināšanas jomā talantu partnerības valstīs un ārpus tām.

Cīņa pret nelikumīgu nodarbinātību, ļaunprātīgu izmantošanu un ekspluatāciju

Lai gan Eiropai jāpiesaista talanti, tai arī jāpastiprina cīņa pret trešo valstu darba ņēmēju nelikumīgu nodarbinātību un ļaunprātīgu izmantošanu ES. Nelikumīga nodarbinātība un neatļauts darbs, kas bieži vien ir saistīts arī ar darbaspēka ekspluatāciju, ir vieni no **galvenajiem neatbilstīgas migrācijas virzītājspēkiem**, un pret tiem jācīnās efektīvāk, jo īpaši nozarēs, kas ir vairāk pakļautas šiem riskiem. Savienības atvērtībai talantu piesaistīšanā un noturēšanā būtu jāiet roku rokā ar pilnīgu neiecietību pret migrējošo darba ņēmēju nelikumīgu nodarbinātību un ekspluatāciju.

Komisija 2026. gadā iepazīstinās ar **Direktīvas par sankcijām pret darba devējiem** ⁽⁶⁰⁾ īstenošanas stāvokli un vajadzības gadījumā ierosinās grozījumus, lai palielinātu tās efektivitāti.

Kā uzsvērts kvalitatīvu darbvietu ceļvedī ⁽⁶¹⁾, ekspluatācija, drošības un veselības aizsardzības noteikumu pārkāpumi un nepiemēroti mājokļi ietekmē trešo valstu darba ņēmējus. Jāpastiprina kontrole un pārbaudes, lai atklātu ekspluatējošus darba devējus un sodītu tos, kā arī aizsargātu trešo valstu darba ņēmēju tiesības. **Pārskatot Eiropas Darba iestādes (ELA) pilnvaras** 2026. gadā, Komisija arī pārskatīs, kā iestāde varētu labāk risināt problēmas, kas saistītas ar trešo valstu valstspiederīgo darba apstākļu ļaunprātīgu izmantošanu.

Vienlaikus labākam **īstenošanas darbam**, arī ar Eiropas Darba iestādes (ELA) pastiprināto pilnvaru atbalstu, būtu jāpalīdz nodrošināt, ka dalībvalstis pareizi transponē un efektīvi piemēro ES tiesību aktu noteikumus migrējošo darba ņēmēju tiesību aizsardzībai, tostarp Sezonas darbinieku direktīvu ⁽⁶²⁾, Direktīvu par sankcijām pret darba devējiem ⁽⁶³⁾ un pārskatīto Vienotās atļaujas direktīvu ⁽⁶⁴⁾.

Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas uzlabošana

⁽⁶⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/52/EK (2009. gada 18. jūnijs), ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi; <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj>.

⁽⁶¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Kvalitatīvu darbvietu ceļvedis”, COM/2025/944 final.

⁽⁶²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā.

⁽⁶³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/52/EK (2009. gada 18. jūnijs), ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi, OV L 168, 30.6.2009., 24.–32. lpp.

⁽⁶⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1233 (2024. gada 24. aprīlis) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi (pārstrādāta redakcija), PE/93/2023/REV/1, OV L, 2024/1233, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1233/oj>.

Integrācija ir gan tiesības, gan pienākums. Savienības interesēs ir nodrošināt, ka migranti, kas ierodas ES, var ātri un aktīvi sniegt ieguldījumu mūsu — un attiecīgi arī viņu — sabiedrībā neatkarīgi no tā, vai migranti ir aizbēguši no konflikta, ieradušies kā darba ņēmēji, pievienojušies tuviniekiem vai ieradušies, izmantojot citus likumīgus ceļus. Līdz ar to integrācija ir joma, kurā valsts līmenī ļoti svarīga ir **visas valdības pieeja**. Tas ir būtiski ne tikai sociālajai kohēzijai, bet arī konkurētspējai un Eiropas ekonomikas dinamismam, pilnībā izmantojot visas prasmes un talantus. Ir būtiski, lai migranti apgūtu uzņēmējas dalībvalsts valodu, izprastu kultūru un administratīvās sistēmas, strādātu, maksātu nodokļus un pilnībā iesaistītos mūsu sabiedrībā, kuras pamatā ir Eiropas vērtības. Diasporas kopienas un migrantu vadītas organizācijas ir svarīgi dalībnieki integrācijas procesa atbalstīšanā, kam nepieciešama spēcīga un labprātīga migrantu, kā arī uzņēmējvalstu sabiedrības iesaiste. Šajā sakarā jānodrošina migrantiem reāla iespēja integrēties. Pamatojoties uz visaptverošo un starppozaru pieeju, kas noteikta rīcības plānā integrācijai un iekļaušanai, un uz tā vidusposma pārskatu ⁽⁶⁵⁾, integrācija būtu jāveicina visos pārvaldības un sabiedrības līmeņos.

Komisija turpinās veicināt **holistisku pieeju, lai sasaistītu centienus visās ES politikas jomās**, jo īpaši reģionālās attīstības jomā, piemēram, ar ES programmu pilsētām ⁽⁶⁶⁾, pilsētprogrammu partnerību migrantu un bēgļu iekļaušanai ⁽⁶⁷⁾ un gaidāmajiem Lauku rīcības plāna atjauninājumiem ⁽⁶⁸⁾. Attiecībā uz nodarbinātību un integrāciju darba tirgū — trešo valstu valstspiederīgie turpina palīdzēt veicināt izaugsmi ES. Viņu potenciāls ES darba tirgū joprojām netiek pilnībā izmantots. Tāpēc ir ļoti svarīgi vēl vairāk iesaistīt nodarbinātības dienestus, ekonomiskos un sociālos partnerus un citus darba tirgus dalībniekus. Lai to panāktu, pastāvīgs dialogs un sadarbība ar šādām personām būs pamatā visiem būtiskajiem centieniem ciešāk saskaņot migrācijas un darba tirgus politiku un stiprināt migrantu iekļaušanu darba tirgū.

Šāda integrēta pieeja trešo valstu valstspiederīgo integrācijas un iekļaušanas atbalsta darbībām vēl vairāk jānostiprina plašākā un ilgāka termiņa pieejā, kas, pateicoties atbalstam, arī palīdz pienācīgi pārvaldīt valstu izglītības, veselības aprūpes un mājokļu sistēmas. Ar **Savienības finansējumu** būtu jāatbalsta visas valdības pieejas īstenošana dalībvalstīs integrācijas jomā, piedāvājot finansējuma iespējas vietējām un reģionālajām pašvaldībām, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un migrantu vadītām organizācijām. Kopumā šai ilgtermiņa pieejai trešo valstu valstspiederīgo integrācijai jābūt balstītai uz apmaiņu, kas notiek dažādos ar integrāciju saistītos tīklos ⁽⁶⁹⁾, un turpinās darbs saistībā ar attiecīgajām stratēģijām ⁽⁷⁰⁾.

7. FINANŠU RESURSU STRATĒĢISKA IZMANTOŠANA UN OPERATĪVĀ ATBALSTA UZLABOŠANA

Komisijas priekšlikumā par **daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2028.–2034. gadam** ir paredzēts ievērojami palielināt resursus, kas paredzēti migrācijai un patvērumam un

⁽⁶⁵⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Rīcības plāns par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0758>, un Komisijas dienestu darba dokuments “Komisijas Rīcības plāna par integrāciju un iekļaušanu 2021.–2027. gadam vidusposma pārskats”, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025SC0162>.

⁽⁶⁶⁾ https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/communications/2025/eu-agenda-for-cities-2025_lv.

⁽⁶⁷⁾ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/>.

⁽⁶⁸⁾ https://rural-vision.europa.eu/action-plan_lv.

⁽⁶⁹⁾ Eiropas Integrācijas tīkls, ekspertu grupa migrantu viedokļu jautājumos migrācijas, patvēruma un integrācijas jomā, Eiropas Migrācijas forums.

⁽⁷⁰⁾ Dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam un *LGBTIQ+* līdztiesības stratēģijas 2026.–2030. gadam, kā arī rasisma apkarošanas stratēģija 2026.–2030. gadam.

starptautiskajai sadarbībai, vienlaikus stiprinot Savienības iespējas ietekmēt sadarbību migrācijas jomā.

DFS priekšlikuma mērķis ir nodrošināt **nepieciešamos finanšu resursus** arī šajā stratēģijā noteikto prioritāšu atbalstam. Kopumā ir ierosināts atvēlēt vismaz 81 miljardu EUR iekšlietu politikai, lai atbalstītu migrācijas un patvēruma pārvaldību, uzlabotu iekšējo drošību, stiprinātu robežas un vīzu politiku.

Lai efektīvi **kontrolētu un pārvaldītu ārējās robežas** un garantētu drošību, priekšlikumā par Savienības atbalstu Šengenas zonai, Eiropas integrētajai robežu pārvaldībai un kopējai vīzu politikai ir noteikts finansējums 15,4 miljardu EUR apmērā. Robežu pārvaldības un vīzu politikas instruments (*BMVI*) 2021.–2027. gada plānošanas periodam pašlaik nodrošina kopumā 5,97 miljardus EUR Eiropas integrētās robežu pārvaldības atbalstam dalībvalstīs ⁽⁷¹⁾. Ievērojamais resursu palielinājums ļautu atbalstīt šajā stratēģijā noteiktās prioritātes, tostarp robežu pārvaldības digitalizāciju, jaunu tehnoloģisko risinājumu integrāciju, kā arī aprīkojumu un infrastruktūru.

Attiecībā uz Savienības atbalstu **patvērumam, migrācijai un integrācijai** Komisija ierosināja summu aptuveni 12 miljardu EUR apmērā salīdzinājumā ar apmēram 7,84 miljardiem EUR, kas dalībvalstīm pašlaik ir pieejami 2021.–2027. gada plānošanas periodā ⁽⁷²⁾ Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondam, un gandrīz 3 miljardus EUR Eiropas Reģionālās attīstības fondam marginalizētu kopienu, tostarp migrantu izcelsmes personu, integrācijai. Šā budžeta mērķis ir veicināt solidaritāti un taisnīgu atbildības sadalījumu starp dalībvalstīm un jo īpaši atbalstīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātrāku apstrādi, tostarp pie ārējām robežām, efektīvāku atgriešanu, kā arī talantu piesaisti un trešo valstu valstspiederīgo agrīnu integrāciju. Valstu un reģionu partnerības plānu satvarā Eiropas Sociālais fonds palīdzēs atbalstīt trešo valstu valstspiederīgo sociālo iekļaušanu un sociālekonomisko integrāciju.

Nākamā DFS satvarā atbalsts dalībvalstīm tiks īstenots, izmantojot **uz sniegumu balstītu pieeju** saskaņā ar valsts un reģionu partnerības plāniem. Izstrādājot valsts un reģionu partnerības plānus, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ar finansējumu tiks risinātas konstatētās politikas problēmas, tostarp patvēruma un migrācijas pārvaldības, atgriešanas un darbaspēka mobilitātes jomā.

Turklāt DFS priekšlikums 2028.–2034. gadam palielina saskaņotību, konsekvenci un papildināmību starp iekšpolitikas un ārpolitikas dimensijām. Priekšlikums **regulai par instrumentu “Eiropa pasaulē”** ⁽⁷³⁾ ar ierosināto finansējumu 200 miljardu EUR apmērā ir izstrādāts tā, lai atbilstu stratēģiskākai, uz vērtībām balstītai un ietekmīgākai pieejai paplašināšanās procesam un starptautiskajām partnerībām saskaņā ar ES stratēģiskajām interesēm, t. sk. migrācijas mērķiem. Šai stratēģiskākajai pieejai līdzekļu izmantošanai būtu jāatspoguļojas arī plānošanas kārtībā un šā instrumenta īstenošanā, lai uzlabotu saskaņotību un efektivitāti. Turklāt Komisijas priekšlikums uzlabo stratēģisko pieeju finansējuma nodrošināšanai, lai stimulētu pastiprinātu sadarbību migrācijas un atpakaļuzņemšanas jomā.

Attiecīgās **ES aģentūras**, jo īpaši *Frontex*, *EUAA*, *eu-LISA*, Eiropols, *Eurojust* un Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (*FRA*), sniedz palīdzību dalībvalstīm. Šāda palīdzība

---

⁽⁷¹⁾ Šī summa ietver piešķirumus dalībvalstīm saskaņā ar sākotnējo vienošanos, dalībvalstu pārvietojumus no citiem fondiem un papildinājumus no *BMVI* tematiskā mehānisma dalībvalstīm.

⁽⁷²⁾ Šī summa ietver piešķirumus dalībvalstīm saskaņā ar sākotnējo vienošanos, dalībvalstu pārvietojumus no citiem fondiem un papildinājumus no *AMIF* tematiskā mehānisma dalībvalstīm.

⁽⁷³⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido instrumentu “Eiropa pasaulē”, [EUR-Lex - 52025PC0551 - EN - EUR-Lex](#).

ietver operatīvo un tiesisko atbalstu, norādījumus, apmācību vai lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldību. Šo darba virzienu papildina tiešs operatīvais atbalsts dalībvalstīm, lai tās turpinātu pilnveidot un stiprināt savas valsts spējas. Lai gan aģentūras jau sniedz būtisku atbalstu dalībvalstīm migrācijas pārvaldībā, nākamajos piecos gados būs iespējas nostiprināt aģentūru rīcībā esošos instrumentus un atbalstu, ko tās pēc pieprasījuma sniedz dalībvalstīm, jo īpaši ņemot vērā Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanu.

Attiecībā uz aģentūru *Frontex* Komisija plāno 2026. gadā, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu un pēc apspriešanās ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām, nākt klajā ar tās dibināšanas regulas pārskatīto versiju. Sagatavojot priekšlikumu, Komisija pētīs, kā vislabāk papildināt dalībvalstu resursus ne tikai kvantitatē, bet arī uzdevumu kvalitātes ziņā, tādējādi veicinot stiprākas kopīgās robežas saskaņā ar integrētas robežu pārvaldības pieeju. Ar priekšlikumu varētu arī tikt stiprināti noteikumi, kas saistīti ar aģentūras *Frontex* uzdevumiem, personāla izvietojumu, sadarbību ar trešām valstīm un aģentūras struktūru un pārvaldību.

EUAA arī turpmāk būs svarīga loma, atbalstot dalībvalstis pakta īstenošanā, tostarp veicinot patvēruma prakses konvergenci un sniedzot operatīvo un tehnisko atbalstu. Arī uzraudzības mehānisma darbības uzsākšana 2026. gadā būs svarīgs solis uz priekšu, lai atbalstītu patvēruma noteikumu operatīvo un tehnisko piemērošanu dalībvalstīs. Lai nodrošinātu, ka Aģentūra ir labi sagatavota savu uzdevumu veikšanai, Komisija pēc *EUAA* pilnvaru izvērtēšanas apsvērs iespējamo vajadzību grozīt Aģentūras dibināšanas regulu, tostarp ārpolitikas atbalstam.

Lai īstenotu šādu digitālo pārveidi, galvenā nozīme joprojām būs *eu-LISA*, kas ir ES Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai. Tāpēc DFS priekšlikumā ir paredzēts ievērojami palielināt tās resursus, lai nodrošinātu aģentūrai nepieciešamos līdzekļus visu tās kompetencē esošo lielapjoma IT sistēmu komponentu izstrādei un nodošanai ekspluatācijā.

Eiropola pilnvaru pārskatīšanā 2026. gadā, pamatojoties uz izvērtējumu un ietekmes novērtējumu, kā arī apspriešanos ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, apsvērs arī to, kā stiprināt aģentūras operatīvās, analītiskās un tehnoloģiskā atbalsta iespējas, lai nodrošinātu efektīvu operatīvu sadarbību gan iekšienē, gan ar partnervalstīm. Pieņemot grozīto *Eiropola* regulu, ar ko izveido Eiropas Migrantu kontrabandas apkarošanas centru, *Eiropolam* būs vēl lielāka nozīme migrantu kontrabandas noziedzīgo tīklu identificēšanā un sagraušanā.

Aģentūra *Eurojust* veido savas spējas sadarboties ar jurisdikcijām visā pasaulē, lai labāk apkarotu organizētās noziedzības grupas, kas iesaistītas migrantu kontrabandā un citos noziegumos. Nolīgumi, kas parakstīti 2025. gadā par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās gan ar Libānu, gan Ēģipti ir labs piemērs, kuru pielīdzināt citām partnervalstīm.

Turklāt, lai pēc iespējas labāk izmantotu visaptverošo pieeju migrācijas diplomātijai, būtu stratēģiskāk jāizmanto **operatīvais atbalsts, ko ES aģentūras** var piedāvāt partnervalstīm saskaņā ar to pašreizējām vai turpmākajām pilnvarām. Lai piedāvātu visaptverošu atbalsta paketi partnervalstīm un nodrošinātu saskaņotu Savienības iesaisti, ES aģentūrām ciešā sadarbībā ar Komisiju būtu labāk jākoordinē sava saziņa ar partnervalstīm, kā arī saistītie nolīgumi un darba vienošanās. Operatīvajās darbībās un iesaistē ES migrācijas diplomātijas satvarā būtu jāiekļauj ES aģentūru pasākumi, lai veicinātu un uzlabotu operatīvo sadarbību ar kompetentajām valsts iestādēm.

8. SECINĀJUMS

Šī pirmā Eiropas patvēruma un migrācijas pārvaldības stratēģija atkārtoti apliecina Savienības apņemšanos izveidot un ieviest migrācijas satvaru, kas ir efektīvs, balstīts

tiesībās, taisnīgs un pielāgojams un atbilst iedzīvotāju cerībām uz labi pārvaldītu un nākotnes prasībām atbilstošu politiku. Tā veicina noturīgu un pārlicinošu Eiropas Savienību pasaules mērogā un joprojām ir pielāgojama norisēm mūsu teritorijā un ārpus tās. Šī stratēģija kalpo kā kompass ES rīcībai ar skaidriem mērķiem un rīcības prioritātēm, stratēģiski izmantojot pieejamos resursus un operatīvo atbalstu.

Migrācijas un patvēruma politika, kas ir taisnīga, stingra un kurā ievēro Eiropas vērtības, ir kopīga atbildība, un šīs stratēģijas īstenošanai būs vajadzīga politiska apņemšanās un cieša sadarbība starp Eiropas Parlamentu un Padomi, dalībvalstīm, ES aģentūrām, starptautiskajiem partneriem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Komisija paļaujas uz visu dalībnieku atbalstu šīs stratēģijas mērķu sasniegšanā, sadarbojoties, lai novērstu neatbilstīgu migrāciju un cilvēku bojāeju, tiem pārvietojoties bīstamos veidos, aizsargātu cilvēkus, kas bēg no kara un vajāšanas, un mudinātu talantus ierasties ES, lai palielinātu mūsu ekonomikas konkurētspēju.